

„Ex-ante analýza zavedení finančních nástrojů v PRV v období 2021-2027“

HaskoningDHV Czech Republic, spol. s r. o.

Výstup fáze II

Verze 1.2

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Obsah

OBSAH	2
1. PŘEHLED POUŽITÝCH ZKRATEK A ZÁKLADNÍCH TERMÍNŮ	3
2. MANAŽERSKÉ SHRUTÍ	6
3. ÚVOD	9
4. METODICKÝ POSTUP	9
4.1 MODELOVÁNÍ POTENCIÁLNÍ PŘIDANÉ HODNOTY FN	9
4.2 ODHAD DODATEČNÝCH VEŘEJNÝCH A SOUKROMÝCH ZDROJŮ	9
4.3 NÁVRH SPRÁVY A IMPLEMENTAČNÍHO USPOŘÁDÁNÍ FN	10
4.4 NÁVRH INVESTIČNÍ STRATEGIE PRO NEJVHODNĚJŠÍ INTERVENCE	10
4.5 ANALÝZA SITUACE A MOŽNOSTI NA TRHU PRO SUBJEKTY, PRO KTERÉ NEBUDE DOPORUČENÁ PODPORA PROSTŘEDNICTVÍM FN	10
4.6 NÁVRH KOMUNIKAČNÍ STRATEGIE FN V PRV.....	10
4.7 NÁVRH HARMONOGRAMU POSTUPNÉHO ZAVÁDĚNÍ FN OD 1. 12. 2019.....	10
5. NÁVRH SPRÁVY A IMPLEMENTAČNÍHO USPOŘÁDÁNÍ FN	11
5.1 POSOUZENÍ MOŽNOSTI VYUŽITÍ NÁSTROJŮ ZŘÍZENÝCH NA ÚROVNI UNIE, SPRAVOVANÉ PŘÍMO NEBO NEPŘÍMO EK	12
5.2 POSOUZENÍ IMPLEMENTAČNÍCH MOŽNOSTÍ FN ZŘÍZENÉHO NA NÁRODNÍ ÚROVNI	14
6. NÁVRH INVESTIČNÍ STRATEGIE PRO NEJVHODNĚJŠÍ INTERVENCE	23
6.1 CHARAKTERISTIKA NAVRHOVANÉ INTERVENCE	23
6.2 NAVRHOVANÉ TYPY FINANČNÍHO NÁSTROJE.....	23
6.3 CÍLE FINANČNÍHO NÁSTROJE	25
6.4 CHARAKTERISTIKA NAVRHOVANÉHO FINANČNÍHO NÁSTROJE	25
6.5 CHARAKTERISTIKA NAVRHOVANÉ IMPLEMENTAČNÍ STRUKTURY	28
6.6 OČEKÁVANÝ PŘÍSPĚVEK FINANČNÍHO NÁSTROJE K DOSAŽENÍ KONKRÉTNÍCH SPECIFICKÝCH CÍLŮ	29
7. ANALÝZA SITUACE A MOŽNOSTÍ NA TRHU PRO SUBJEKTY, PRO KTERÉ NEBUDE DOPORUČENÁ PODPORA PROSTŘEDNICTVÍM FN	32
8. NÁVRH KOMUNIKAČNÍ STRATEGIE FN V PRV	35
8.1 NÁVRH ZÁKLADNÍHO RÁMCE PRO KOMUNIKAČNÍ STRATEGII	35
8.2 NÁVRH KOMUNIKACE A JEJÍ HLAVNÍ CÍLE	37
8.3 NÁVRH KOMUNIKACE V RÁMCI KOMUNIKAČNÍHO CÍLE 1	37
8.4 NÁVRH KOMUNIKACE V RÁMCI KOMUNIKAČNÍHO CÍLE 2	38
8.5 MONITORING A HODNOCENÍ REALIZACE KOMUNIKAČNÍ STRATEGIE	39
9. NÁVRH HARMONOGRAMU POSTUPNÉHO ZAVÁDĚNÍ FN	40
9.1 IMPLEMENTACE FN V PROSTŘEDÍ MZE – ŘÍDÍČÍHO ORGÁNU PRV.....	42
10. ZDROJE DAT POUŽITÝCH PŘI ZPRACOVÁNÍ	44
SEZNAM OBRÁZKŮ	47
SEZNAM TABULEK	47
11. PŘÍLOHY	48
11.1 SHRUTÍ ČASTÝCH MÝTŮ OHLEDNĚ FN (ČÁST PROJEKTU PRO MMR – NOK)	48
11.2 SAMOSTATNÁ PŘÍLOHA - NÁVRH DOHODY O VYTVOŘENÍ A SPRÁVĚ FN	50

1. Přehled použitých zkratk a základních termínů

Zkratka / termín	Význam zkratky či termínu
ARAD	Veřejná databáze informačního servisu České národní banky
Analýza AGRI sektoru	Pro účely této zprávy byla analýza AGRI sektoru zpracována z pohledu struktury, produkce, růstu a ziskovosti za oblast zemědělství, potravinářství a lesnictví
anciliary grant	Pomocný neboli podpůrný grant – dotační část finančního nástroje přímo související s jeho podstatou
benchmarking	Porovnání – obvykle mezinárodní srovnání s jinými státy EU
CEB	Rozvojová banka rady Evropy
CZV	Ceny zemědělských výrobců
ČBA	Česká bankovní asociace
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČZMRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka
default rate	Míra nesplacení (v dokumentu uváděno např. jako podíl nesplacených úvěrů z celku)
DG REGIO	Generální ředitelství Evropské komise zaměřené na oblast regionálního rozvoje
Dodavatel	Společnost HaskoningDHV Czech Republic, spol. s r. o. a její poddodavatel Deloitte Advisory
EBRD	Evropská banka pro obnovu a rozvoj
EFSI	Evropský fond pro strategické investice
EGAP	Exportní a garanční pojišťovací společnost
EIB	Evropská investiční banka
EIF	Evropský investiční fond
EK	Evropská komise
EPC	Energy Performance Contracting
equity investment	Investice soukromého kapitálu (do podniku, společnosti, projektu)
ERO	Evropská regionální kancelář
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ESI fondy	Evropské strukturální a investiční fondy, souhrnné označení pro Evropský fond regionálního rozvoje, Evropský strukturální fond, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a Evropský námořní a rybářský fond a Fond soudržnosti (v rámci programového období 2014 – 2020)
EU	Evropská unie
EZFRV nebo EAFRD	Evropský zemědělský fond rozvoje venkova
EZZF	Evropský zemědělský záruční fond
FI COMPASS	Poradní platforma pro finanční nástroje, zřízená společně z iniciativy EIB a EK

Zkratka / termín	Význam zkratky či termínu
FN	Finanční nástroj/e
HDP	Hrubý domácí produkt
HPH	Hrubá přidaná hodnota
InvestEU	program InvestEU na podporu hospodářského růstu, zaměstnanosti a inovací v Evropě
IT	Informační technologie
MBHS	Mezinárodní banka hospodářské spolupráce
MIB	Mezinárodní investiční banka
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MSP	Malé a střední podniky
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
MZe	Ministerstvo zemědělství ČR nebo „zadavatel“
Návrh Nařízení o Strategickém plánu Společné zemědělské politiky	Návrh Nařízení Evropského Parlamentu a Rady, kterým se stanoví pravidla podpory pro strategické plány, jež mají být vypracovány členskými státy v rámci společné zemědělské politiky (strategické plány SZP) a financovány Evropským zemědělským záručním fondem (EZZF) a Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EZFRV), a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013.
Návrh Obecného nařízení	Návrh Nařízení Evropského Parlamentu a Rady 2018/0196 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu plus, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový a migrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro správu hranic a víza ze dne 31. 5. 2019 Nařízení Evropského parlamentu a Rady č 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.
NOK	Národní orgán pro koordinaci
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OPPI	Operační program podnikání a inovace

Zkratka / termín	Význam zkratky či termínu
OP PIK	Operační program podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
OP PPR	Operační program Praha pól růstu
OP Z	Operační program Zaměstnanost
OP ŽP	Operační program Životní prostředí
OSA I	OSA I PRV z programového období 2007-2013
OSA III	OSA III PRV z programového období 2007-2013
OSN	Organizace spojených národů
PGRLF	Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond
PRV	Program rozvoje venkova 2014 - 2020
revolving	V dokumentu použito jako forma opakovaného využití finančních prostředků z úvěrového FN
RVHP	Rada vzájemné hospodářské pomoci
ŘO	Řídicí orgán
SICAV	Akciová společnost s proměnným základním kapitálem
SP SZP	Strategický plán Společné zemědělské politiky pro roky 2021 - 2027
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	Společná zemědělská politika
SZÚ	Souhrnný zemědělský účet
trade finance	Obchodní financování (obvykle ve smyslu podpory mezinárodního nebo globálního podnikání)
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací
WTO	Světová obchodní organizace
ZD	Zadávací dokumentace
ZVZ	Zákon o veřejných zakázkách

2. Manažerské shrnutí

Cílem veřejné zakázky „Ex-ante analýza zavedení finančních nástrojů v PRV v období 2021–2027“, na jejímž plnění se podílely společnosti HaskoningDHV Czech Republic, spol. s r.o. a Deloitte Advisory s.r.o., je analýza případného využití finančních nástrojů (FN) Společné zemědělské politiky (SZP) v návazném programovém období. Sběr a analýza dat probíhaly v souladu zejména s „návrhem obecného nařízení“¹, které definuje náležitosti ex ante hodnocení využití FN v ESI fondech. V průběhu plnění byla zohledněna aktuálně platná legislativa, návrhy legislativy na období 2021–2027 a aktuální podoba Strategického plánu SZP pro období 2021–2027.

Evaluační design zakázky se ve fázi II opíral o následující evaluační metody: analýzu dat, sběr sekundárních dat a informačních zdrojů, polostrukturované rozhovory s relevantními stakeholdery, modelování potenciální přidané hodnoty zapojení FN a pákového efektu. Prostřednictvím evaluačních metod byly zpracovány sekundární zdroje dat (např. případové studie týkající se implementační struktury FI COMPASS, další studie a analýzy) a primární data (od zástupců ŘO a dalších stakeholderů).

Hlavním cílem výstupu fáze II je zpracování návrhu správy a implementačního uspořádání FN v AGRI sektoru, včetně popisu očekávaného příspěvku FN k dosažení konkrétních specifických cílů definovaných v návrzích nařízení EK k podpoře Strategických plánů SZP a dále zpracování konkrétní investiční strategie pro nejhodnější vybrané intervence.

Dodavatel posoudil **možnosti implementace finančního nástroje** v souladu s článkem 53 Obecného nařízení pro další programové období. Součástí hodnocení bylo posouzení možnosti využití nástrojů zřízených na úrovni Unie, spravované přímo nebo nepřímo EK. Dodavatel považuje využití nadnárodního řešení fondu Invest EU za druhé nejhodnější po implementaci navrhovaného „tailor made“ nástroje na národní úrovni.

Posouzeny byly implementační možnosti FN zřízeného na národní úrovni. Využití soukromých subjektů je dodavatelem hodnoceno jako nepřiliš vhodné, zapojení EIB do implementace FN v oblasti podpory považuje až za sekundární alternativu. Součástí posouzení byla i hypotetická možnost využití jiných mezinárodních subjektů/bank, nejenom EIB. Tyto možnosti dodavatel prozkoumal, ale nedoporučuje je.

Jako dvě nejpravděpodobnější a nejhodnější možnosti implementace FN na národní úrovni bylo vyhodnoceno zapojení jako správce ČZMRB nebo PGRLF. Hlavní výhodou využití ČZMRB při implementaci finančního nástroje je využití zkušeností, kdy banka již v minulosti vystupovala v pozici správce nástroje ve vztahu k dluhovým a garančním nástrojům (např. JESSICA pro ROP Moravskoslezsko, nástroje spravované pro OPPI a OPPIK, OPZ nebo OPPPR). Výhodou využití PGRLF je jeho přímé působení v oblasti zemědělství, dobrá znalost trhu a subjektů na něm působících a dobré jméno mezi žadateli. Identifikovány byly i v obou případech nevýhody využití u těchto subjektů.

---

¹ Především čl. 52 Návrhu Nařízení Evropského Parlamentu a Rady 2018/0196 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu plus, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový a migrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro správu hranic a víza ze dne 31. 5. 2019

Hlavním cílem FN bude umožnit realizaci projektů, které by pravděpodobně nebyly realizovány z důvodu identifikovaného tržního selhání. **Cílem FN také je podpora segmentů, které jsou nejvíce znevýhodněné** v dané kategorii – proto je navrhována primárně **podpora segmentu mladých zemědělců, malých podnikatelů, potažmo MSP** – jejich podmínky získání tržního financování se obvykle od podmínek velkých podniků výrazně liší a jsou nevýhodnější.

Dodavatel navrhuje následující rozložení typů finančních nástrojů dle jednotlivých intervencí. Obecně považuje **zvýhodněný úvěr a poskytnutí garance za rovnocenný nástroj podpory**.

Vzhledem ke specifické situaci (identifikované tržní selhání je větší než v případě jiných operací) **v oblasti podpory zahájení činnosti mladých zemědělců** je potřebné **zvážit i kombinaci FN a dotace**. Při navrhování kombinovaného FN dodavatel navrhuje tuto kombinaci v rámci jedné operace ². V případě rozhodnutí o využití možnosti kombinace dotace a FN dodavatel doporučuje formu odpuštění splátek, nejlépe ke konci splatnosti úvěru. Žadatel tak bude motivován k zajištění udržitelnosti. Je možné tuto podporu (nejlepší definice by byla zřejmě nenávratný finanční příspěvek) navázat i na splnění předem definovaných kritérií – např. environmentálního nebo jiného charakteru. Na základě výsledků fáze I a diskuze s ŘO primárně neuvažuje o kombinaci dotace a finančního nástroje ve 2 operacích². ŘO se případně může stejně rozhodnout danou operaci podpořit i dotačně, např. rozdělit podporované aktivity (určit ty, které budou podporovány přes FN a ty, které dotačně) – nemělo by ale docházet k jejich překryvu.

Mezi další cíle nástroje lze zařadit potřebu zabezpečit revolving finančních prostředků, které pak ŘO umožní opakované intervence a vytvoří strategickou finanční rezervu i po skončení programového období.

Ve fázi I. zakázky dodavatel identifikoval ty projektové operace, u kterých je možné doporučit zavedení finančních nástrojů, neboť investice do projektů v těchto projektových operacích mohou být návratné ve střednědobém horizontu. K těmto operacím patří: 4.1.1 Investice do zemědělských podniků, 4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů, 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců, 6.4.1 Investice do nezemědělských činností a 6.4.2 Podpora agroturistiky. U ostatních operací programového období 2014 – 2020 dodavatel návratnou formu podpory jednoznačně nedoporučil (nebo doporučil s podmínkou), nicméně je možné další oblasti do podpory formou FN dodatečně zahrnout.

Subjekty na trhu, pro které nebude doporučena podpora prostřednictvím FN, budou mít možnost dotační podpory z ostatních intervencí SP SZP, z ostatních operačních programů ESIF, rovněž z národních programů nebo mohou využít komerční nástroje (bankovní a firemní úvěry, záruky, leasing). Stejně jako ve stávajícím období, tak i v nadcházejícím 2021 – 2027 není na podporu z evropských fondů nárok a je zřejmé, stejně jako v současném období, že podpora z programu nemůže být poskytnuta všem subjektům v AGRI sektoru. Zejména co se týče investičních dotací.

---

² Dle článku 52(5) CPR -Financial instruments may be combined with programme support in the form of grants in a single financial instrument operation, within a single funding agreement, where both distinct forms of support shall be provided by the body implementing the financial instrument. In such case, the rules applicable to financial instruments shall apply to that single financial instrument operation. The programme support in the form of grants shall be directly linked and necessary for the financial instrument operation and shall not exceed the value of the investment supported by the financial product.

V celé ČR existuje **výrazná potřeba zjednodušení komunikace o finančních nástrojích směrem k jejich příjemcům**, v případě AGRI sektoru tedy směrem k zemědělcům, potravinářům a lesníkům. Komunikace o zaváděných FN v AGRI sektoru v ČR musí zajistit, aby relevantní informace byly předány relevantním příjemcům daného sdělení, a to vhodnou formou a v tu správnou dobu. Z hlediska plánování a následného provádění komunikační strategie je potřeba stanovit, kdo bude za poskytování konkrétních typů informací daným příjemcům sdělení odpovědný. Dodavatel navrhuje, aby se tato komunikační strategie zaměřila na 2 hlavní komunikační cíle vymezené ve vazbě na výše uvedené atributy každé komunikační strategie. Těmito cíli jsou:

1. **Komunikace změny podpory z nevratné formy ve prospěch finančních nástrojů a vysvětlení principu jejich fungování a benefitů oproti dotacím (zejména z úrovně ŘO).** ŘO by vytvořil postupnou komunikační kampaň, která představí změny, princip fungování a benefity FN, a to jak pro potenciální příjemce, tak i pro širokou veřejnost.
2. **Komunikace nově zavedených FN nástrojů v rámci SP SZP cílové skupině žadatelů (zejména prostřednictvím správce FN).** Konkrétní podoba věcného obsahu komunikační strategie bude dána výběrem správce FN, termínem spuštění FN, jakož i dalšími okolnostmi (mj. politickou situací na úrovni ČR, EU apod.) a měla by být předmětem samostatného projektu či aktivity zastřešené přímo ze strany MZe ČR.

Implementační aktivity v oblasti FN budou pro ŘO PRV úplně novou oblastí, v návaznosti na to navrhl dodavatel časový harmonogram (v souladu s vodítky EK a EIB) **kroky nezbytné k implementaci FN.** Uvedený harmonogram je v aktuální fázi přípravy FN (II fáze ex ante posouzení) harmonogramem rámcovým a v průběhu implementace bude nutně docházet k jeho dalšímu upřesnění. Zkušenosti dodavatele s přípravou a implementací jiných FN v rámci ČR poukazují na to, že **proces přípravy trvá cca 1,5 roku** (někdy i delší časový úsek) a je nutné zajistit aktivní spolupráci všech zainteresovaných subjektů. Dodavatel také jednoznačně doporučuje posílit právní kapacity ŘO v oblasti přípravy smluvních dokumentů se správcem FN a obecně řešení implementace FN – buďto formou VZ na specializovanou právní podporu, nebo vyčleněním/posílením kapacit stávajícího právního útvaru MZe. Právní podpora není součástí zakázky na ex-ante evaluaci.

Jako strategii ukončení životního cyklu pilotního finančního nástroje (za současného poznání) dodavatel navrhuje prostým způsobem FN ukončit po splacení jistiny a úroků, vyhodnotit fungování FN za celé období, provést finanční vypořádání defaultů a zbylé finanční prostředky převést do nástupnického FN nebo fondu.

3. Úvod

Výstup fáze II představuje druhý hlavní výstup plnění zakázky „Ex-ante analýza zavedení finančních nástrojů PRV v období 2021–2027“ zpracovávané ze strany společnosti HaskoningDHV Czech Republic, spol. s r. o. a jejího poddodavatele společnosti Deloitte Advisory.

Cílem zakázky je posouzení možnosti zavedení finančních nástrojů v rámci Strategického plánu SZP (dále SP SZP) realizovaného v období 2021 – 2027, konkrétně je cílem posoudit, zda existují i v České republice základní předpoklady pro jejich zavedení, a v případě, že ano, doporučit jejich optimální nastavení v souladu s platnou i navrhovanou legislativou ČR i EU.

Hlavním cílem výstupu fáze II je zpracovat návrh správy a implementačního uspořádání FN v AGRI sektoru, včetně popisu očekávaného příspěvku FN k dosažení konkrétních specifických cílů definovaných v návrzích nařízení EK k podpoře Strategických plánů SZP a dále zpracování konkrétní investiční strategie pro nejvhodnější vybrané intervence. Dalšími cíli výstupu fáze II jsou však také představení analýzy situace a možností na trhu pro subjekty, pro které nebude doporučena podpora prostřednictvím FN, a také představení možné komunikační strategie FN v rámci PRV. Doplňujícím výstupem je pak také zpracovaný harmonogram postupného zavádění FN v ČR v tomto sektoru.

Struktuře hlavních cílů výstupu Fáze II odpovídá i členění hlavních kapitol tohoto dokumentu. Navíc je v něm uveden i popis metodického přístupu zpracování výstupu fáze II a celkové manažerské shrnutí.

Pro prezentaci a představení výstupů fáze II dodavatel navrhuje termín 9. 3. 2020.

4. Metodický postup

4.1 Modelování potenciální přidané hodnoty FN

Ve vazbě na výstup z fáze I bylo v průběhu fáze II zajištěno modelování potenciální přidané hodnoty zapojení FN ve vybraných oblastech podpory. V rámci tohoto modelování se dodavatel nejprve seznámil s referenčními daty o předpokládaném přínosu zapojení FN a se závěry posouzení konzistentnosti s pravidly veřejné podpory v okolních státech. Dále bylo provedeno vyhodnocení všech dostupných forem veřejné podpory ve sledovaných oblastech a byly využity závěry z realizovaných polostrukturovaných rozhovorů s klíčovými aktéry (kterými jsou zejm. MZe ČR, SZIF, PGRLE, ČMZR). Následně bylo dodavatelem zajištěno matematické modelování očekávaného kvantitativního přínosu využití FN ve vybraných oblastech podpory SP SZP v období 2021 – 2027.

Mezi hlavní nástroje a metody, které byly v rámci modelování potenciální přidané hodnoty FN využity, patřilo zajištění konzultací se zahraniční kanceláří Deloitte formou tzv. benchmarkingu, dále zajištění polostrukturovaných rozhovorů s klíčovými aktéry, sekundární analýza informačních zdrojů a dat a vlastní modelování založené na využití vlastního nástroje, kterým disponuje společnost Deloitte a který byl specificky vyvinutý pro porovnávání dostupných variant nastavení FN v ČR.

4.2 Odhad dodatečných veřejných a soukromých zdrojů

Souběžně s modelováním potenciální přidané hodnoty FN zajistil dodavatel také modelování potenciálně dosahovaného pákového efektu. Ten byl hodnocen pomocí stejných nástrojů a metod jako vlastní modelování potenciální přidané hodnoty FN.

4.3 Návrh správy a implementačního uspořádání FN

Dodavatel vyhodnotil všechny subjekty, které lze využít pro případnou správu FN s ohledem na typ podporované aktivity a typ konečného příjemce, jakož i s ohledem na kapacity a zkušenosti případného správce v dané oblasti. Klíčovými nástroji a metodami uplatněnými v rámci návrhu správy a implementačního uspořádání FN přitom byly kromě analýzy dostupných dokumentů (např. případových studií týkajících se implementační struktury FI COMPASS) také zajištěné polostrukturované rozhovory s klíčovými aktéry.

4.4 Návrh investiční strategie pro nejhodnější intervence

Dodavatel posoudil pro ty intervence, u kterých bylo na základě výstupu z fáze I doporučeno zajistit podporu formou FN, jednotlivé varianty FN. Dodavatel následně doporučil ty FN, které jsou na základě zanalyzovaných dat pro podporu nejhodnější. Hlavními metodami této části hodnocení bylo studium podkladové dokumentace a zajištění polostrukturovaných rozhovorů s klíčovými aktéry.

4.5 Analýza situace a možnosti na trhu pro subjekty, pro které nebude doporučena podpora prostřednictvím FN

Na základě výsledků pre-screeningového testu a analýzy nabídky podpory AGRI sektoru v ČR došlo k vyhodnocení aktivit a subjektů, které je vhodné formou FN podpořit. Zároveň u těch cílů a aktivit, kde nebyly FN doporučeny, bylo dodavatelem uvedeno, zda má být ponechána podpora formou dotací nebo zda existují i jiné možnosti podpory. Hlavními nástroji a metodami pro řešení této části nabídky byly studium dokumentace a zajištění polostrukturovaných rozhovorů s klíčovými aktéry.

4.6 Návrh komunikační strategie FN v PRV

Dodavatel na základě svých zkušeností navrhl doporučení pro komunikační strategii, jejímž cílem je zvýšení povědomí o nových FN mezi cílovými skupinami. Klíčovým předpokladem pro tuto část plnění zakázky byla realizace polostrukturovaných rozhovorů s klíčovými aktéry, zejména v tomto případě se zástupci MZe ČR.

4.7 Návrh harmonogramu postupného zavádění FN od 1. 12. 2019

Dodavatel na základě svých předchozích zkušeností s podporou přípravy a implementace FN v ČR navrhl harmonogram pro postupné zavádění FN v AGRI sektoru. Návrh tohoto harmonogramu tak tvoří součást výstupu fáze II.

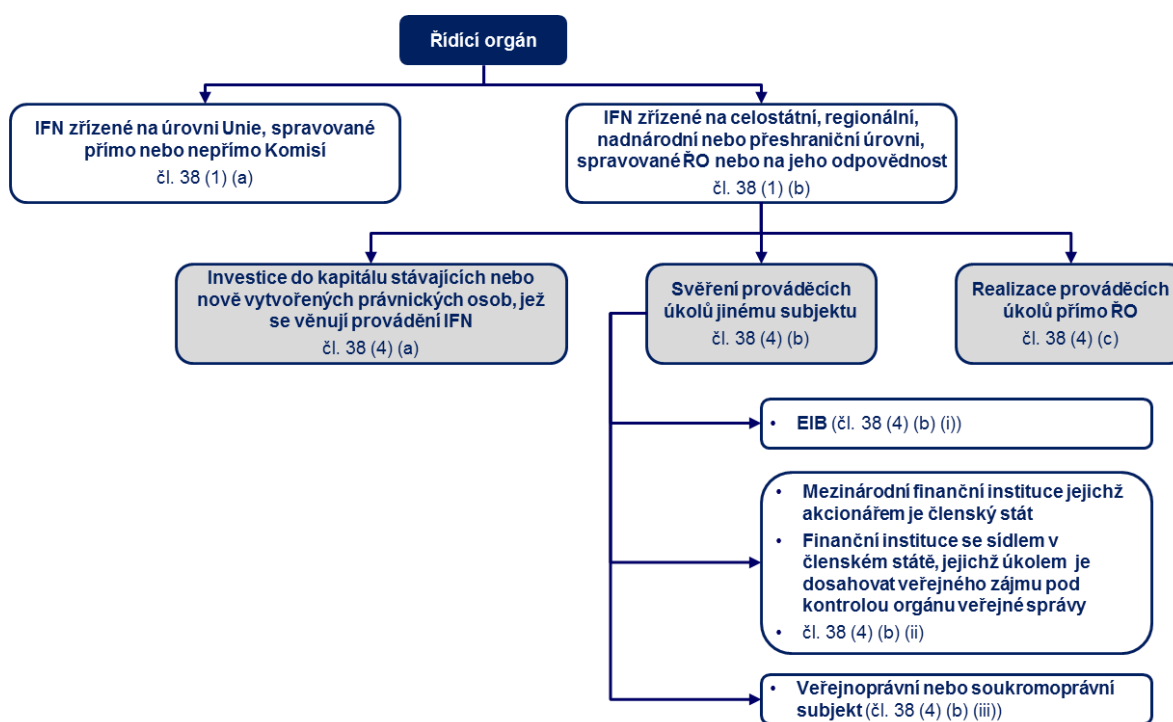
5. Návrh správy a implementačního uspořádání FN

Dodavatel posoudil možnosti implementace finančního nástroje v souladu s článkem 53 Obecného nařízení pro další programové období. Pro posouzení byl primárně využit bod 2a, tedy možné implementační struktury bez fondu fondů a to zejména z důvodu poznání aktuální situace a dění v ČR.

Součástí hodnocení je i posouzení využití možnosti investování (zapojení se) do finančních nástrojů připravovaných na úrovni EK – typicky Invest EU. Možnost realizace implementace přímo ŘO není pravděpodobná a za současných okolností ani nemá smysl.

Vzhledem k tomu, že Obecné nařízení ještě není finalizováno, dodavatel zčásti využil i aktuální stav – platný pro programové období 2014 – 2020. Na grafickém zobrazení níže uvedené schéma přehledně sumarizuje obecné implementační možnosti finančních nástrojů na různých úrovních.

Obrázek 1: Základní možnosti implementace FN dle čl. 38 Obecného nařízení (využito pro názornou ukázkou)

Dodavateli se po zhodnocení všech plusů a mínusů jeví **jako nejvhodnější vytvoření nástroje na národní úrovni**. Správou tohoto nástroje se **jeví jako nejvhodnější pověřit PGRLF nebo ČMZRB – tyto alternativy považuje Dodavatel za rovnocenné**. Druhou nejvhodnější možností implementace FN na národní úrovni **je pověřit jeho správou EIB**. Další možnosti správy nástroje vytvořeného na národní úrovni – správu přímo ŘO, soutěžení privátního správce, využití subjektů kde je ČR akcionářem - dodavatel nedoporučuje, resp. přímo vylučuje. **Využití nadnárodních nástrojů** (např. Invest EU) vyhodnotil jako možnou variantu – **ale až jakou druhou v pořadí po vytvoření nástroje na národní úrovni**.

5.1 Posouzení možnosti využití nástrojů zřízených na úrovni Unie, spravované přímo nebo nepřímo EK

Jak je názorně uvedeno v předešlém obrázku, jednou z možností ŘO je alokovat prostředky z operačního programu do finančních nástrojů zřízených na úrovni EU a spravovaných přímo nebo nepřímo EK. Tato možnost je vhodná pro případy, kdy administrativní kapacita, expertíza a/nebo znalosti ŘO není nedostatečná a současně tyto finanční nástroje zřízené na úrovni Unie jsou plně v souladu s cíli operačního programu a aktuální situací členského státu.

Vzhledem k tomu, že předmětem posouzení je období 2021 – 2027 a posuzovány by měly být FN s potenciálem přímého využití ze strany ŘO, dodavatel se primárně zaměřil na posouzení Programu Invest EU. EFSI (a případně jeho nástupce EFSI 2.0) jsou sice také FN na úrovni EK, ale fungující na odlišných principech – neumožňují přímou alokaci zdrojů z operačních programů do nástroje. Dalším důvodem je to, že subjekty v ČR k jejich využití mají přístup i bez intervencí ŘO.

Operace financování a investic, které budou podporovány v rámci InvestEU, musí přispívat ke:

- konkurenceschopnosti EU včetně inovací a digitalizace;
- udržitelnosti ekonomiky EU a jejímu růstu;
- sociální odolnosti a inkluzi;
- integraci kapitálových trhů Unie a posilování jednotného trhu včetně řešení zabývajících se rozštěpeností kapitálových trhů Unie, diverzifikace zdrojů financování podniků Unie a propagace udržitelného financování.

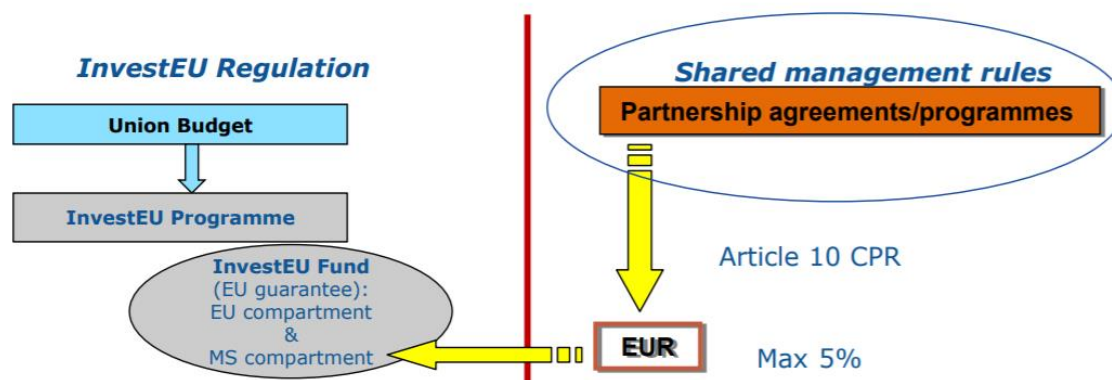
Program InvestEU bude mít tři části: samotný záruční fond, poradenské centrum a internetový portál. Hodnocení dodavatele bude podroben fond. Poradenské centrum a portál jsou jen podpůrné aktivity.

EK definuje čtyři investiční okna fondu InvestEU:

- udržitelná infrastruktura;
- výzkum, inovace a digitalizace;
- malé a střední podniky;
- sociální investice a dovednosti.

Důležitou črtou je to, že definuje také dva podfondy záruky EU - a to podfond/podúčet EU, a podfond/podúčet členského státu. Do tohoto podfondu bude moci ČR dobrovolně převést finanční alokaci až do výše 5 % ze svého rozpočtu a doplnit tak tvorbu rezerv na záruku EU. Právě tuto možnost identifikoval dodavatel jako relevantní a bude ji dále podrobněji posuzovat. Grafické znázornění je na obrázku níže.

Obrázek 2: Fungování Invest EU

Specifická pravidla související s podfondem členského státu předpokládají, že mezi EK a členským státem bude uzavřena dohoda o poskytnutí příspěvku, definující hlavní prvky příspěvku, jako například rozsah, míru tvorby rezerv a podmíněné závazky. Nařízení o společných ustanoveních a další právní dokumenty budou obsahovat ustanovení pro způsobilost. Po uskutečnění převodu do záručního fondu InvestEU se bude podfond členského státu řídit stejnými pravidly.

V následující tabulce jsou specifikovány hlavní výhody a nevýhody využití nadnárodních nástrojů:

Tabulka 1: Výhody a nevýhody využití nadnárodních nástrojů

Výhody využití	Nevýhody využití
<ul style="list-style-type: none"> Procesně zřejmě nejjednodušší implementační model ze strany ŘO (i když ještě nejsou plně známe všechny podrobnosti) Realizován osvědčenými partnery na nadnárodní úrovni (skupina EIB) a stabilními bankovními domy v ČR Lze kombinovat s poskytnutím dotační složky z PRV³ Není potřeba realizovat veřejnou soutěž, subjekty zapojené do implementace jsou již zaslavněné ze strany EK/EIB Možnost zapojit se do standardního evropského řešení 	<ul style="list-style-type: none"> Jedná se de facto o předdefinovaný nástroj – docílit změnu nebo uvolnění podmínek lze obtížněji než při domácím nástroji Neumožňuje plně aktivní řízení investiční strategie (nízká flexibilita zasahovat v případě vývoje odlišného od plánu) Vyšší počet zapojených subjektů v implementačním uspořádání, znamenající vysoké nároky na správu nástroje Využití Invest EU znamená pouze minimální prostor vybudovat potřebné know-how na řídicím orgánu Není garance toho, že pro projekty v rámci ČR bude přidělena stejná alokace jako suma vložená do nástroje, není definován přesný postup nakládání se zdroji navrácenými do nástroje směrem ke členskému státu FN podporuje primárně velké investice (nebo celky), pro přímé menší intervence směrem k zemědělským podnikům je využito způsobu poskytování formou tzv.

³ Dle COM(2018) 439 – Nařízení Evropského Parlamentu a Rady, kterým se zavádí Program Invest EU. Zejména pak Článek 6 - Provádění a formy financování z prostředků Unie, více také na https://www.fi-compass.eu/sites/default/files/publications/10.%20Filippo%20Munisteri_The%20InvestEU%20Programme_%20an%20instrument%20to%20support%20investment%20in%20the%20next%20MFF.pdf

Výhody využití

Nevýhody využití

Implementing Partners (tj. prostřednictvím zprostředkovatele nebo zprostředkujícího fondu).

- Malá možnost propagace nástroje – komunikační kampaň definovaná z nadnárodní úrovně – portál Invest EU. Může vést k nepovšimnutí si ze strany žadatelů/konečných příjemců zvyklých na komunikaci s národními subjekty.

Dodavatel považuje využití nadnárodního řešení fondu Invest EU za druhé nejvhodnější po implementaci navrhovaného „tailor made“ nástroje na národní úrovni. Je samozřejmě možné přistoupit i k realizaci této varianty s tím, že ŘO si bude vědom výše uvedených nevýhod. Tato varianta bude vhodná i v případě příliš dlouhého výhledu zavedení nástroje na národní úrovni.

5.2 Posouzení implementačních možností FN zřízeného na národní úrovni

Na základě závěrů předchozí kapitoly pokračuje dodavatel v logické lince posuzování možnosti zřízení finančního nástroje na národní úrovni. V tomto případě má ŘO v zásadě 6 možností jak zajistit správu FN:

- Realizovat kapitálovou investici do subjektu již spravujícího FN;
- provádět FN přímo z pozice ŘO;
- realizovat veřejnou soutěž na výběr správce.

Dále má ŘO 3 možnosti, kde lze uplatnit výběr implementujícího subjektu přímým zadáním (svěřením činností):

- EIB (včetně EIF);
- mezinárodním finančním institucím, jejichž akcionářem je členský stát (např. EBRD, CEB, aj.);
- finančním institucím se sídlem v členském státě, jejichž úkolem je dosahovat veřejného zájmu a jsou plně pod kontrolou orgánu veřejné správy⁴.

5.2.1 Přímá implementace a výkon FN ze strany ŘO

Tato varianta představuje pouze hypotetickou možnost a nelze ji doporučit. A to z několika klíčových důvodů:

- Ministerstvo zemědělství nemá zkušenost s poskytováním finančních nástrojů uvnitř své organizační struktury (v této oblasti využívá PGRLF), tuto kompetenci by muselo kompletně vybudovat;
- Organizační složka státu nesmí poskytovat úvěry jiným subjektům, proto by ŘO musel postupovat dle zákona o kolektivním investování a vybudovat samostatný SICAV nebo delegovat činnosti na jiný (podřízený) subjekt, což však eliminuje výhodu „ŘO spravuje sám“, resp. výhodu využití existujících veřejných institucí;

⁴ Plné znění podmínek je součástí článku 53 Obecného nařízení

- Nedisponuje také vhodným IT nástrojem pro podporu procesu implementace finančního nástroje;
- Požadavkem EK je, aby byly FN implementovány prostřednictvím „sound managementu⁵“ a standardních finančních institucí, což OSS nejsou;
- Uvedené uspořádání neumožňuje využití jiných finančních nástrojů, než úvěrových a záručních – aktuálně by v tomto bodě nebyl problém (je navržen nástroj úvěrového typu a záruka), nicméně implementační uspořádání by bylo nevyhovující pro případné budoucí využití finančního nástroje typu kapitálových vstupů.

5.2.2 Posouzení možnosti zapojení soukromých subjektů na základě veřejné soutěže

Další dostupnou možností je výběr implementujícího subjektu na základě veřejné soutěže – tedy privátních právnických osob mimo výše uvedené možnosti. Výběr subjektů musí být v souladu s národní a unijní legislativou, zejména pak ZVZ a obdobnými zákony. Před tím, než dojde k výběru subjektu implementujícího finanční nástroje, se musí ŘO ujistit, že tyto subjekty splňují následující předpoklady:

- Oprávnění implementovat finanční nástroje v souladu s národní a unijní legislativou;
- Finanční a ekonomická životaschopnost;
- Adekvátní kapacita pro implementaci finančního nástroje včetně organizační struktury a systém správy a řízení;
- Existence efektivního interního kontrolního systému;
- Použití účetního systému poskytujícího věrné, komplexní a přesné informace;
- Souhlas k auditu auditními orgány členského státu, Komise a Evropského auditního dvora.

Při výběru subjektu implementujícího finanční nástroje musí ŘO respektovat charakter finančního nástroje, zkušenosti tohoto subjektu s implementací obdobných finančních nástrojů, znalosti a zkušenosti navrhovaného expertního týmu a provozní a finanční kapacity tohoto subjektu. Výběr subjektu musí být otevřený a transparentní a nesmí zadat žádnou pochybnost ohledně vhodnosti a oprávněnosti výběru.

Minimálně následující kritéria by měla být použita pro výběr subjektu:

- Robustnost, vhodnost a reálnost metodologie výběru finančních zprostředkovatelů/konečných příjemců;
- Správcovské poplatky, jejich reálnost a oprávněnost;

---

⁵ Sound managementem se myslí to, že organizace funguje dle stabilních pravidel, má nastavené a dodržované interní procedury, řízení rizik, je správně vedena a celkově vykazuje stabilní fungování

- Podmínky a pravidla pro poskytnutí pomoci konečným příjemcům⁶;
- Schopnost zajistit dodatečné prostředky (spolufinancování) nad rámec příspěvku z operačních programů;
- Schopnost zajistit dodatečnou aktivitu (ve smyslu objemu investic a úvěrů) ve srovnání se stávajícím stavem;
- V případě, že tento subjekt implementující finanční nástroje hodlá spolufinancovat jednotlivé projekty vlastními prostředky nebo bude sdílet jejich rizika, musí demonstrovat přijatá opatření pro odstranění konfliktu zájmu.

Soukromé subjekty (v případě ČR budou posuzovány bankovní subjekty) mohou do implementace dluhových nástrojů přinést zejména:

Tabulka 2: Soukromé subjekty v implementaci dluhových nástrojů

Pozitiva	Potenciální problémy zásadního charakteru
<ul style="list-style-type: none"> • Dostatečné pokrytí území ČR prostřednictvím svých poboček (což umožní využití FN pro široký okruh příjemců); 	<ul style="list-style-type: none"> • Potřebu realizovat veřejnou soutěž
<ul style="list-style-type: none"> • Specifické know-how soukromých subjektů s poskytováním tohoto typu nástroje; 	<ul style="list-style-type: none"> • Malé portfolio jednotlivých subjektů (v případě soutěžení vícero subjektů) a neochota bankovních subjektů se přímo zapojit do FN
<ul style="list-style-type: none"> • Disponují aplikačním programovým vybavením pro správu FN; 	<ul style="list-style-type: none"> • Významně větší zátěž na ŘO – bude muset přímo dohlížet a vyhodnocovat plnění FN
<ul style="list-style-type: none"> • Poskytnutí dodatečných finančních zdrojů (spolufinancování FN a tím pákový efekt); 	<ul style="list-style-type: none"> • Podmínky, které subjekt musí splňovat a ŘO se o nich musí ujistit

Využití soukromých subjektů je na základě výše uvedené argumentace dodavatelem hodnoceno jako nevhodné.

5.2.3 Posouzení možnosti zapojení skupiny EIB

Zapojení Evropské Investiční Banky je na evropské úrovni hodně zvažovanou možností. EIB sice obvykle nevystupuje na úrovni jednotlivých národních finančních nástrojů, tj. typicky v roli správce finančního nástroje (Fondu), nicméně tato možnost je teoreticky dostupná. Tuto možnost plní další subjekt ze skupiny EIB a to Evropský Investiční Fond (EIF). EIF sice vystupuje v rámci správce fondu, ale pro reálné poskytování pomoci v území využívá systém tzv. „intermediaries“, tedy poskytovatelů služeb na národní úrovni. Tyto poskytovatele obvykle vybírá v nadnárodních výběrových řízeních. Jejich délka se liší, ale proces výběru (jestli nemá EIF možnost výběru z již zasmluvněných subjektů) je spíše delší. EIF také majoritně poskytuje garanční nástroje. Není tedy rovnocennou variantou například při porovnání s PGRLF, který je schopen poskytovat podporu přímo v případě úvěrů. A pro poskytování garancí má ŘO k dispozici také národní možnosti.

⁶ Schopnost subjektu dostát závazkům definovaných ve smluvních dokumentech mezi ŘO a správcem/poskytovatelem FN. V těchto dokumentech bude jasně definováno za jakých podmínek má FN poskytnout. Dokumenty se myslí např. Dohoda o financování, Investiční strategie apod.

Problematické se pro tuto skutečnost jeví především to, že EIB dostala ze strany Evropské komise zadány jiné prioritní úkoly, spojené s implementací Invest EU, poskytováním poradenství na centrální úrovni (fi-compass), budováním lokálních poradenských kapacit a implementací nadnárodních FN – zejména charakteru investičních platforem.

Jakkoliv tedy je možné uvažovat o využití EIB v rámci úrovně finančních nástrojů, takový postup naráží na kapacity a priority banky samotné. Tato varianta je technicky proveditelná, nicméně je v důsledku velmi komplikovaná a problematická, a to především ve vztahu uplatňování různých právních předpisů. Výhody, nevýhody a rizika jsou uvedeny dále v tabulce.

Tabulka 3: Zapojení EIB do FN

Pozitiva	Nevýhody a rizika
<ul style="list-style-type: none"> Rychlejší spuštění čerpání FN (postup dle standardizovaných procedur, v minulosti vyzkoušených) 	<ul style="list-style-type: none"> Systém se zapojením EIB v důsledku znamená pro řídicí orgán komplikovanější a dražší řešení (než využití subjektů lokálního charakteru)
<ul style="list-style-type: none"> Možnost přímého kontraktování EIB, tudíž tento výběr nepodléhá pravidlům a požadavkům veřejného výběrového řízení) 	<ul style="list-style-type: none"> Nevýhoda v podobě povinnosti převzít vlastní standardizované podmínky spolupráce od EIB
<ul style="list-style-type: none"> Dosažení vyšší kredibility celého systému (EIB by měla být zárukou evropské kvality řešení) 	<ul style="list-style-type: none"> Riziko nedostatečných kapacit EIB se implementací FN věnovat s ohledem na další povinnosti banky.
<ul style="list-style-type: none"> Využití potenciálu přenosu unikátního know-how 	<ul style="list-style-type: none"> Podmínky, které subjekt musí splňovat a ŘO se o nich musí ujistit
<ul style="list-style-type: none"> Možnost nastavení jednoduchých administrativních postupů 	

Dále je také nutné počítat s problematičností kombinovaného řešení evropsko-národních struktur, lze totiž s velkou pravděpodobností předpokládat, že EIB by pro reálné poskytování nástroje pravděpodobně využila lokální subjekty. S těmito subjekty má EIB uzavřeny rámcové smlouvy, muselo by ale dojít k ověření možnosti jejich využití. V opačném případě by musela sama EIB tyto subjekty soutěžit – což je velice zdoluhavý proces a neguje veškeré výše uvedené výhody.

S ohledem na výše uvedený argumentační souhrn dodavatel konstatuje, že zapojení EIB do implementace FN považuje až za možnou alternativu. V porovnání s možností využití národních subjektů se tato varianta jeví jako nevýhodnější.

5.2.4 Posouzení možnosti využití mezinárodních subjektů, jejichž akcionářem je ČR

Součástí posouzení je i hypotetická možnost využití jiných mezinárodních subjektů/bank, nejenom EIB. **Tyto možnosti dodavatel prozkoumal, ale nedoporučuje je.** Níže v podkapitolách uvádí i zdůvodnění proč nepovažuje tuto možnost za reálnou nebo vhodnou.

Evropská banka pro obnovu a rozvoj

Vzhledem k tomu, že EBRD již nemůže investovat v České republice (ČR už patří po graduaci mezi vyspělé státy), poskytuje dnes EBRD podporu českým společnostem především s jejich přeshraničními investičními aktivitami, pokud se rozhodnou rozšířit své podnikání za hranice České republiky do jedné

z 38 zemí operací EBRD. K tomu EBRD slouží řada finančních nástrojů (úvěry, investice do vlastního kapitálu, záruky, poradenské služby), které jsou navrženy individuálně podle potřeb klienta. EBRD poskytuje financování bankám, průmyslu a podnikům, a to jak na nové projekty, tak na investice do stávajících společností. Banka investuje především v soukromém sektoru.

V období po graduaci ČR, tj. od roku 2008, se českým subjektům podařilo v rámci spolupráce s EBRD získat zhruba 805 mil. EUR.

Ministerstvo financí ČR vytváří podpůrné prostředí pro spolupráci s EBRD, a to i tím, že se připojuje k dárcovské komunitě EBRD. Podstatná část dárcovských fondů byla přímo spojena s účastí českých subjektů na projektech financovaných EBRD z Českého fondu technické spolupráce, který byl zřízen Ministerstvem financí v roce 2008 a sloužil jako klíčový nástroj podpory českých firem. Tím, že EBRD neintervenuje na českém trhu je ale pro využití jako správce FN nevhodná.

Rozvojová banka Rady Evropy

CEB je multilaterální rozvojová banka se sociálním určením. Je právně a finančně samostatná a představuje hlavní nástroj politiky solidarity rozvíjené Radou Evropy. CEB zakládá svoji aktivitu na upsaném kapitálu a vlastních disponibilních prostředcích. CEB přispívá na rozvoj sociálních investičních programů podle svých kritérií a poskytuje tak půjčky svým členským zemím nebo finančním institucím schváleným vládami těchto zemí.

Prioritním cílem CEB je napomáhat řešit sociální problémy v členských zemích, především v oblasti pomoci uprchlíkům, přistěhovalcům a obětem přírodních nebo ekologických katastrof. CEB poskytuje úvěry zejména na projekty na vytváření a ochranu pracovních míst v malých a středních podnicích, na výstavbu sociálních bytů, na sociální infrastrukturu, na projekty na ochranu životního prostředí, na podporu vzdělávání a zdraví, modernizaci zemědělství, zlepšení kvality životního prostředí ve znevýhodněných městských oblastech a ochranu kulturního dědictví (včetně restaurování historických památek).

Činnost CEB je na území ČR realizována především prostřednictvím úvěrových linek přes banky a leasingové společnosti (např. ČMZRB, a.s., Komerční banka, a.s., UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., Česká spořitelna, a.s. atd.). Úvěry jsou zaměřeny především na podporu malých a středních podniků a projektů municipalit v oblasti rozvoje a obnovy měst a venkova a v oblasti životního prostředí.

Využití CEB nedává smysl z toho důvodu, že na území ČR přímo neoperuje a má tady smluvně zajištěné bankovní subjekty. Tyto subjekty se ale může ŘO zasmluvnit napřímo nebo prostřednictvím PGRLF/ČMZRB.

Mezinárodní banka hospodářské spolupráce

Hlavním důvodem pro vznik této banky bylo zajištění mnohostranného zúčtování vzájemných dodávek zboží a služeb pro členské státy RVHP (Rada vzájemné hospodářské pomoci). Akcionáři banky je osm států – Ruská federace, Česká republika, Polsko, Bulharsko, Rumunsko, Slovensko, Mongolsko a Vietnam.

Po rozpadu RVHP a nutné transformaci činnosti v 90. letech začala MBHS fungovat jako moderní mezinárodní banka s regionálním významem, která poskytuje všechny běžné bankovní služby (včetně správy účtů) zaměřené na podnikatelskou klientelu, s důrazem na podporu obchodu v členských státech banky. Banka také usiluje o zavedení nových služeb jako dokumentárních plateb, exportního financování či podporu malých a středních podniků. Banka je ale vzhledem ke svému zaměření pro využití jako správce FN nevhodná.

Mezinárodní investiční banka

MIB byla založena vládami členských států RVHP v roce 1970. Historicky bylo původní činností MIB poskytování dlouhodobých úvěrů na výstavbu velkých investičních celků realizovaných zpravidla za účasti více členských států. Na počátku 90. let se banka dostala do finančních potíží v důsledku neuhrazených závazků některých členských zemí, avšak její pohledávky byly dlužníky, s výjimkou Kuby, postupně vypořádány.

V období 2007 – 2011 se banka připravovala na sloučení s MBHS do jedné regionální rozvojové banky. Po skončení neúspěšného procesu transformace bylo rozhodnuto, že MIB se bude samostatně přetvářet do moderní mezinárodní investiční a rozvojové banky po vzoru EBRD.

Aktuálním cílem úvěrové politiky je podpora středně velkých podniků přímými úvěry, velkých podniků pomocí syndikovaného financování a zaměření na exportní financování. MIB také od roku 2015 poskytuje portfolio služeb trade finance. Nově se bude zaměřovat i na poradenské služby a equity investment.

V dubnu 2015 byla otevřena Evropská regionální kancelář MIB v Bratislavě (ERO), která slouží pro kontakt s klienty ze zemí střední a východní Evropy, včetně trhu ČR. Do spolupráce s ERO je aktivně zapojeno i Ministerstvo průmyslu a obchodu, ČEB či EGAP 2, a také komerční sektor, především české banky. Aktuálním cílem úvěrové politiky je podpora středně velkých podniků přímými úvěry, velkých podniků pomocí syndikovaného financování a zaměření na exportní financování. MIB také od roku 2015 poskytuje portfolio služeb trade finance. Nově se bude zaměřovat i na poradenské služby a equity investment.

V novém strategickém cyklu (2018-2022) by se MIB v ČR chtěla zaměřit především na podporu českých exportérů na trzích ČS a také trzích třetích zemí, vytváření partnerské sítě a v pozdější fázi i equity investment a technickou asistenci. Hlavními klienty mají být středně velké společnosti (s obratem 30 mil. EUR a výše). Banka nedisponuje pobočkovou sítí v ČR a neposkytuje služby přímo. Necílí také na segment, který by měl být zamýšleným FN podporován. Dodavatel tuto možnost nedoporučuje.

5.2.5 Posouzení možnosti zapojení ČMZRB

V následujících dvou identických podkapitolách dodavatel podrobněji hodnotí dvě nejpravděpodobnější a nejvhodnější možnosti implementace FN na národní úrovni.

Tabulka 4: Posouzení možnosti zapojení ČMZRB

Výhody využití ČMZRB	Nevýhody využití ČMZRB
<ul style="list-style-type: none"> • Je standardně zapojována i do implementace jiných FN v ČR – disponuje tedy podstatnou zkušeností 	<ul style="list-style-type: none"> • Její široké zapojení naopak může vést k tomu, že se ČMZRB bude věnovat příliš širokému portfoliu aktivit a nebude mít kapacitu tyto činnosti vykonávat dostatečně kvalitně
<ul style="list-style-type: none"> • Je standardní bankovní institucí, je pod dohledem ČNB – splňuje tedy požadavky „sound financial managementu“ 	<ul style="list-style-type: none"> • MZe není akcionářem ČMZRB – nemá tak přímý vliv na její fungování – to bude upraveno „pouze“ dohodou o financování a dalšími smluvními dokumenty.
<ul style="list-style-type: none"> • Správu FN je možné ČMZRB zadat přímým zadáním, je to již ověřený způsob potvrzen audity a kontrolami⁷ 	<ul style="list-style-type: none"> • Disponuje jen malou pobočkovou sítí – 5 poboček v regionech plus ústředí
<ul style="list-style-type: none"> • Je předpoklad jejího dalšího rozvoje portfolia až po možnost centralizovaného řešení FN, kde bude ČMZRB v roli fondu fondů (např. NRF, EMZRB investiční apod.) 	<ul style="list-style-type: none"> • V porovnání s PGRLF nezná dostatečně specifika zemědělských a lesnických podnikatelů
<ul style="list-style-type: none"> • Využívá a aktivně se zapojuje i do využívání FN na evropské úrovni (např. záruční mechanismy) 	<ul style="list-style-type: none"> • Poměrně drahá správa FN – v aktuálním programovém období na hraně horního limitu – pro další období je při přímém zadání limit snížen na polovinu – reálná hrozba, že to nebude stačit na pokrytí poplatků
<ul style="list-style-type: none"> • Přípravuje i složitější platformy – např. EPC investiční platformu ve spolupráci s EIB pod InvestEU, investice do brownfieldů formou kapitálových vstupů 	<ul style="list-style-type: none"> • Roztříštěné portfolio činností může vést ke zmatení potenciálních žadatelů, také informační kampaň vedená k velkému počtu produktů najednou nemusí být účinná
<ul style="list-style-type: none"> • ČMZRB je schopná kooperovat s fondy na národní úrovni (PGRLF, SFŽP) a poskytovat kombinaci FN (např. PGRLF úvěr a ČMZRB záruky) 	<ul style="list-style-type: none"> • Bankovní regulace zároveň přináší nemožnost financovat některé subjekty, které byly identifikovány v 1. výstupu a na nichž bylo kalkulováno tržní selhání, tzn., že bankovní subjekt nemůže dostatečně napravit selhání na bankovním trhu půjček a záruk

Hlavní výhodou využití ČMZRB při implementaci finančního nástroje je využití zkušeností, kdy banka již v minulosti vystupovala v pozici správce evropského nástroje ve vztahu k dluhovým a garančním nástrojům (např. JESSICA pro ROP Moravskoslezsko, nástroje spravované pro OPPI a OPPIK, OPZ nebo OPPPR).

Banka se zároveň transformuje na tzv. Národní rozvojovou banku a lze předpokládat její další expanzi – možná i do podoby zastřešení struktury Fondu fondů. Tato skutečnost je na jednu stranu omezením, kdy již tato sada úkolů může znamenat vyčerpání dostupných kapacit odborných pracovníků banky, na druhou stranu je výhodou „násobení“ zkušeností a možnosti využití vyšší odbornosti v oblasti.

⁷ Za využití CPR a dále nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 2018/1046, ze dne 18. července 2018, nebo horizontální spolupráce (§12 ZZVZ) za předpokladu naplnění zákonem stanovených podmínek

5.2.6 Posouzení možnosti zapojení PGRLF

Tabulka 5: Posouzení možnosti zapojení PGRLF

Výhody využití PGRLF	Nevýhody využití PGRLF
<ul style="list-style-type: none"> • Vydefinované a osvědčené produkty pro cílovou skupinu⁸ a dlouholetá praxe jejich poskytování	<ul style="list-style-type: none"> • Není úplně standardní finanční institucí - evropská legislativa vyžaduje zapojení standardních finančních institucí do správy FN – PGRLF nepodléhá regulaci ČNB
<ul style="list-style-type: none"> • Znalost legislativního prostředí a specifík AGRI sektoru	<ul style="list-style-type: none"> • Nemá zkušenost s poskytováním podpory financované z EZFRV nebo ESIF
<ul style="list-style-type: none"> • MZe je jediným akcionářem – vykonává tak akcionářská práva vůči PGRLF přímo • Správu FN je možné PGRLF zadat přímým zadáním dle § 11 ZVZ	<ul style="list-style-type: none"> • Nízký počet obchodních případů a aktuálně limitující nastavení poskytovaného národního FN
<ul style="list-style-type: none"> • Pozitivní hodnocení PGRLF ze strany subjektů využívajících poskytované národní FN	<ul style="list-style-type: none"> • Obdobně jako u ČMZRB spíše menší pokrytí regionů – 13 regionálních referentů
<ul style="list-style-type: none"> • Nulový default rate obchodních případů	<ul style="list-style-type: none"> • Riziko nenaplnění podmínek pro přímé zadání dle CPR - článek 52/2a) a dle nařízení 2018/1046, ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, článek 53/2a (iii).
<ul style="list-style-type: none"> • Možnost využití finančních prostředků PGRLF k doplnění alokace z EZFRV	<ul style="list-style-type: none"> • V případě rozhodnutí vlády ČR o realizaci centrální varianty implementace FN bude zapojení státních fondů v ČR nepreferovanou variantou
<ul style="list-style-type: none"> • Tím, že není bankou, může lépe přizpůsobit charakteristiky poskytovaného FN identifikovanému selhání trhu a podpořit širší škálu subjektů, kteří jsou selháním postiženi • Sjednocení národních a evropských FN v AGRI sektoru pod jedním subjektem, jedněmi postupy a především v prostředí jednoho informačního systému • prostor pro další rozvoj a rozšiřování nabízených FN i do dalších intervencí, neboť některé FN (prozatím nedoporučené k implementaci pod EZFRV) již nabízí na národní úrovni	

Hlavními výhodami využití PGRLF je jeho dlouhodobé přímé působení v oblasti zemědělství, dobrá znalost trhu a subjektů na něm působících a dobré jméno mezi žadateli. Dodavatel ale zároveň musí upozornit na dílčí rizika využití PGRLF jakožto správce FN. Ty souvisejí zejména s využitím přímého zadání správy FN – bez této zásadní výhody při zjednodušení procesu zavádění FN je využití PGRLF méně výhodné.

Dodavatel konkrétně navrhuje v případě PGRLF rozšíření již stávajícího programu Zemědělec <https://www.pgrlf.cz/programy/uvery-a-zajisteni/investicni-uvery-zemedelec/>. Pro příjemce je program Zemědělec známým produktem a jeho rozšíření za pomoci evropských zdrojů by bylo vhodnou formou pokračování v pomoci.

⁸ Viz přehled aktuálních programů: <https://www.pgrlf.cz/programy/>

5.2.7 Posouzení možnosti přímého zadání

Pro možnost přímého zadání by měly být splněny tyto podmínky⁹:

- musí se jednat o profesionální finanční instituci vlastněnou veřejným sektorem s právní osobností (*ČMZRB je 100% vlastněna ČR a má profesionální bankovní licenci i právní osobnost, PGRLF je také 100% akciovou společností státu, nemá ale bankovní licenci*),
- není v ní zúčastněn soukromý kapitál, s výjimkou nekontrolní či neblokační formy účasti soukromého kapitálu požadované národní legislativou, v souladu se Smlouvou, který se neprojevuje rozhodujícím vlivem na příslušnou banku či instituci (*ČMZRB i PGRLF je 100% vlastněna ČR*),
- vykonává činnosti na základě veřejného politického mandátu daného příslušnou autoritou na úrovni členského státu či regionu s cílem provádět aktivity ekonomického rozvoje přispívající k cílům evropských strukturálních a investičních fondů (*ČMZRB splňuje – administruje FN spolufinancované z ESIF, v případě PGRLF bude nutno zdůvodnit – zatím tyto činnosti přímo nevykonává, ale i nefinancované aktivity mohou přispívat k plnění cílů*),
- aktivity instituce jsou realizovány na základě vztahů s ústředními orgány státní správy, státními fondy, kraji či mezinárodními finančními institucemi realizujícími programy EU, tyto aktivity realizuje v regionech, oblastech politiky a sektorech, v nichž přístup k financování všeobecně neexistuje nebo je nedostatečný (*pozn. ČMZRB nerealizuje vlastní programy, nýbrž programy, které považují za potřebné a odůvodněné její partneři, PGRLF realizuje vlastní programy, jejich cílem je ale trvalá pomoc zemědělství a venkovu realizovaná v souladu s koncepcí Ministerstva zemědělství*),
- nepůsobí s cílem maximalizovat zisk, ale se záměrem dlouhodobé finanční udržitelnosti (*na základě rozhodnutí akcionářů se ČMZRB již od roku 2012 nezaměřuje na tvorbu zisku. PGRLF také není primárně zaměřen na tvorbu zisku, ale zisk tvoří - ten je ale přednostně využíván pro další podporu českého zemědělství.*),
- přímé zadání nebude mít za následek nepřiměřený benefit pro komerční aktivity (*pro oba subjekty stejné bez rozdílu*),
- je dohlížena nezávislou autoritou v souladu s národním právem (*ČMZRB je dohlížena Českou národní bankou, PGRLF nikoliv*).

---

⁹ Stanovené Obecným nařízením, článek 53/2a.

6. Návrh investiční strategie pro nejhodnější intervence

6.1 Charakteristika navrhované intervence

Na základě výsledků fáze I této ex-ante evaluace bylo identifikováno jako nejhodnější využití FN v následujících oblastech/projektových opatření. Seznam potenciálně vhodných operací byl zúžen na sedm, označených v tabulce níže zelenou a oranžovou barvou. Nicméně výsledky fáze I nejsou neměnným dogmatem a je možné vybrané projektové operace podrobit opakovanému zkoumání. Např. projektové operace v podopatření 16.2 byly v průběhu fáze II ze strany SZIF doporučovány zařadit do podpory formou FN.

Dodavatel při navrhování typu finančního nástroje vychází z toho, že **typy nástrojů budou pro doporučené intervence stejné a budou se lišit jen jejich nastavením v tzv. atributech** finančního nástroje.

Tabulka 6: Hodnocení vybraných projektových operací PRV 2014-2020 z hlediska vhodnosti využití FN

#	Projektové operace PRV	Výsledek hodnocení dodavatele
4.1.1	Investice do zemědělských podniků	●
4.2.1	Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů	●
6.1.1	Zahájení činnosti mladých zemědělců	●
6.4.1	Investice do nezemědělských činností	●
6.4.2	Podpora agroturistiky	●

6.2 Navrhované typy finančního nástroje

Dodavatel navrhuje následující rozložení typů finančních nástrojů dle jednotlivých intervencí. Obecně **považuje zvýhodněný úvěr a poskytnutí garance za rovnocenný nástroj podpory**. Na základě výsledků fáze I a diskuze s ŘO primárně neuvažuje o kombinaci dotace a finančního nástroje ve 2 operacích. ŘO se případně může stejně rozhodnout danou operaci podpořit i dotačně, např. rozdělit podporované aktivity (určit ty, které budou podporovány přes FN a ty, které dotačně) – nemělo by ale docházet k jejich překryvu.

Vzhledem ke specifické situaci **v oblasti podpory zahájení činnosti mladých zemědělců** (identifikované tržní selhání je větší než v případě jiných operací) je potřebné **zvážit i kombinaci FN a dotace**. Při navrhování kombinovaného FN dodavatel navrhuje tuto kombinaci v rámci jedné operace.¹⁰

¹⁰ Dle článku 52(5) CPR -Financial instruments may be combined with programme support in the form of grants in a single financial instrument operation, within a single funding agreement, where both distinct forms of support shall be provided by the body implementing the financial instrument. In such case, the rules applicable to financial instruments shall apply to that single financial instrument operation. The programme support in the form of grants shall be directly linked and necessary for the financial instrument operation and shall not exceed the value of the investment supported by the financial product.

Uvědomuje si ale rizika a upozorňuje na nutnost poskytnutí FN v kombinaci s dotací prostřednictvím jednoho subjektu¹¹. V případě poskytnutí ve 2 operacích tato nutnost odpadá, ale žadatel/konečný příjemce bude nucen o podporu žádat u dvou různých subjektů a za využití 2 různých sad pravidel, čímž zůstanou zachována veškerá negativa obou typů podpory. Ve fázi I dodavatel navrhoval i využití tzv. ancillary grantu ve formě poskytnutí bezplatného poradenství začínajícím podnikatelům – tuto formu považuje za platnou a možnou minimalistickou variantu kombinace FN a dotace¹². Poradenství by bylo poskytováno jako integrální součást FN – správce může vysoutěžit poskytovatele poradenství, nebo poradenství poskytovat vlastními kapacitami. Dodavatel doporučuje poskytovat poradenství profesionálním subjektem se znalostí oblasti:

- Tvorba podnikatelských plánů
- Ekonomicko-právní poradenství
- Udržení a rozvoj podnikání
- Věcné zaměření a posouzení smysluplnosti podnikatelského záměru.

Subjektů nebo projektů poskytujících obdobný typ poradenství je v ČR několik, např. Czechecosystem II, síť Impact Hubů, poradenství pro sociální podnikatele. Navrhovaný typ podpory tak není ojedinělým typem ani v ČR, v zahraničí je poměrně běžný.

Tabulka 7: Navrhované typy finančního nástroje

#	Projektové operace PRV	Záruka	Zvýhodněný úvěr	Úvěr/záruka + dotace
4.1.1	Investice do zemědělských podniků	X	X	
4.2.1	Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů	X	X	
6.1.1	Zahájení činnosti mladých zemědělců	X		X
6.4.1	Investice do nezemědělských činností	X	X	
6.4.2	Podpora agroturistiky	X	X	
8.6.1	Technika a technologie pro lesní hospodářství	X	X	
8.6.2	Technické vybavení dřevozpracujících provozoven	X	X	
16.2.2	Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií při zpracování produktů a jejich uvádění na trh ¹³	X	X	

¹¹ Prakticky by to znamenalo, že by PGRLF/ČMZRB jakožto doporučovaní správci FN museli být schopni poskytnout i dotaci. Poskytnutí dotace by se řídilo pravidly FN. Dotaci by na pozadí mohl zpracovat SZIF, ale směrem k příjemci by měl vystupovat dle návrhu obecného nařízení pouze jeden subjekt, bylo by to tedy náročnější na sesouladění back office procesů.

¹² Tedy omezenou formou grantu přímo související s finančním nástrojem. Toto poradenství přispěje ke zlepšení podnikatelských schopností podpořeného subjektu a lepší tak pravděpodobnost splácení úvěru. Poskytnutí tohoto typu grantu na vzdělávání je v ČR např. součástí finančního nástroje pro podporu sociálních podnikatelů. Poradenství zčásti poskytuje ČMZRB a zčásti bude poskytováno formou profesionálního dodavatele přes VZ.

¹³ Opatření se šedivým podbarvením jsou s potenciálem pro případnou aktualizaci ex-ante a rozhodnutí o podpoře formou FN

6.3 Cíle finančního nástroje

V tržním prostředí jsou poskytovány úvěry, jejichž úroková sazba a doba splatnosti, popřípadě požadované zástavy a ručení jsou kalkulovány podle ekonomických ukazatelů žadatelova podnikání, dřívější schopnosti splácet a situací na úvěrovém trhu.

Hlavním cílem FN tak je umožnit realizaci životaschopných projektů, které by pravděpodobně nebyly realizovány z důvodu identifikovaného tržního selhání. Cílem FN také je podpora segmentů, které jsou nejvíce znevýhodněné v dané kategorii – proto je navrhována primárně podpora segmentu mladých zemědělců, malých podnikatelů, potažmo MSP – jejich podmínky získání tržního financování se obvykle od podmínek velkých podniků výrazně liší a jsou nevýhodnější.

Mezi další cíle nástroje lze zařadit potřebu **zabezpečit revolving finančních prostředků, které pak ŘO umožní opakované intervence a vytvoří strategickou finanční rezervu i po skončení programového období a částečně tak řeší problém nižšího rozpočtu evropských fondů, zejména pak navrhovaného snížení EZFRV.** S tím zároveň souvisí cíl přilákání a využití soukromých zdrojů financování, který znamená menší nároky na veřejné finance a větší celkovou podporu pro AGRI sektor a venkov než formou nevratných dotací.

6.4 Charakteristika navrhovaného finančního nástroje

Podpora formou FN znamená důraz na transformaci kultury „dotační závislosti“ a z toho plynoucích negativ na fungování formou soběstačnosti, tzn. schopnosti generovat výnosy na pokrytí vlastních výdajů v podnikání. Základ investiční strategie ve formě definovaných parametrů nástroje je podrobně rozpracován v následující přehledové tabulce.

Tabulka 8: Parametry nástroje

Parametry nástroje	Popis parametru
Základní popis	<ul style="list-style-type: none"> Finanční nástroj podporující vybrané oblasti formou poskytnutí zvýhodněného úvěru nebo poskytnutí záruky. Ve vybraných případech také případně v kombinaci s dotací.
Oblast působnosti finančního nástroje	<ul style="list-style-type: none"> Investice do zemědělských podniků Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů Zahájení činnosti mladých zemědělců Investice do nezemědělských činností Podpora agroturistiky Technika a technologie pro lesní hospodářství Technické vybavení dřevozpracujících provozoven Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií při zpracování produktů a jejich uvádění na trh
Způsobilé výdaje	<ul style="list-style-type: none"> Investiční výdaje (pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku) a ve vybraných případech provozní výdaje¹⁴
Maximální poskytnuté konečnému příjemci výše podpory	<ul style="list-style-type: none"> Výše zvýhodněného úvěru max. 25mil. Kč, minimální výše nemusí být stanovena, ale musí dávat ekonomicky smysl i pro správce – typicky 0,5 mil Kč.

¹⁴ Zejména v případě zahájení činnosti mladých zemědělců

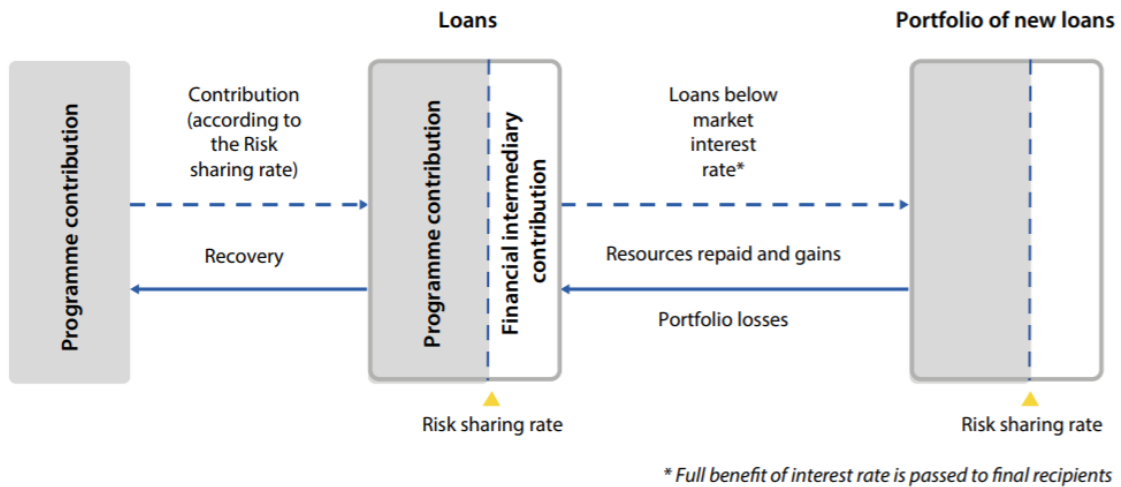
Parametry nástroje	Popis parametru
Okruh oprávněných žadatelů	<ul style="list-style-type: none"> Aktuální oprávnění žadatelé v rámci PRV, dodavatel doporučuje primárně FN zaměřit mimo segment velkých podniků, nebo pak při konkrétním nastavení FN zvýhodnit malé a začínající podnikatele a MSP
Atribut nástroje úvěr – úroková sazba	<ul style="list-style-type: none"> Úvěr může být poskytován bezúročně s úrokovou sazbou 0 % p. a. Zde dodavatel doporučuje na začátku nastavit jednotnou sazbu např. 0,5 % tak, aby byl nástroj srozumitelný a dobře čitelný. Druhou možností je pohyblivá sazba navázaná např. na sazbu PRIBOR. Žádné dodatečné poplatky
Atribut nástroje úvěr – splatnost	<ul style="list-style-type: none"> Délka splatnosti úvěru až 10 let, v případě nemovitostních projektů až 12 let Možnost odkladu první splátky až 18 měsíců
Atribut nástroje záruka – výše krytí	<ul style="list-style-type: none"> Zajištění dle dohody mezi správcem finančního nástroje a příjemcem podpory – maximálně do 80 % zaručovaného úvěru u komerční banky
Krytí první ztráty (First Loss Piece)	<ul style="list-style-type: none"> Správci finančního nástroje bude plně kryta až 15% default rate na portfoliu poskytnutých zdrojů – lze variantně rozdělit na 10 % v případě úvěrů a 20 % v případě záruk – bude fungovat de facto jako Capped Guarantee.
Atribut nástroje poradenství¹⁵	<ul style="list-style-type: none"> Bezplatné, primárně bez omezení intenzity čerpání na jeden subjekt (počet hodin) Strategická povaha – strategické cíle, obchodní strategie, marketing, právo, IT a personalistika Finanční poradenství, tvorba finančního plánu, dlouhodobě udržitelné financování
Navrhované alokace FN	<ul style="list-style-type: none"> Dodavatel navrhuje alokovat do FN v pilotní etapě na začátku (v 1. výzvě) 400 – 500 mil. Kč (z celkové doporučené alokace 4,6 – 6,1 mld. Kč) Po vyhodnocení fungování v horizontu 2 let doplnit alokaci na celé programové období
Zvláštní požadavky a předpoklady	<ul style="list-style-type: none"> Zajištění dostupnosti v území, aktivní marketing ze strany správce
Výše dotace v případě kombinace s FN	<ul style="list-style-type: none"> Obecné nařízení uvádí možnost poskytnutí dotace až do poměru 50:50 k finančnímu nástroji, nicméně toto musí být dostatečně zdůvodněno. Tento poměr Dodavatel doporučuje pouze u mladých zemědělců

V případě rozhodnutí o využití možnosti kombinace dotace a FN Dodavatel doporučuje formu odpuštění splátek, nejlépe ke konci splatnosti úvěru. Žadatel tak bude motivován k zajištění udržitelnosti. Je možné tuto podporu (nejlepší definice by byla zřejmě nenávratný finanční příspěvek) navázat i na splnění předem definovaných kritérií – např. environmentálního nebo jiného charakteru.

Pro lepší pochopení fungování navrhovaných finančních nástrojů Dodavatel na následujících grafických znázorněních představuje jejich základy. V případě poskytnutí zvýhodněného úvěru dochází na úrovni správce nástroje k blendingu (namíchání) zdrojů, které jsou následně poskytovány formou úvěrů konečným příjemcům. Ke krytí ztráty (při neschopnosti příjemce splácet) jsou primárně využívány zdroje z OP. Cílem je přenést výhody až na konečného příjemce, správce nástroje by neměl nadměrně benefitovat z jeho poskytování.

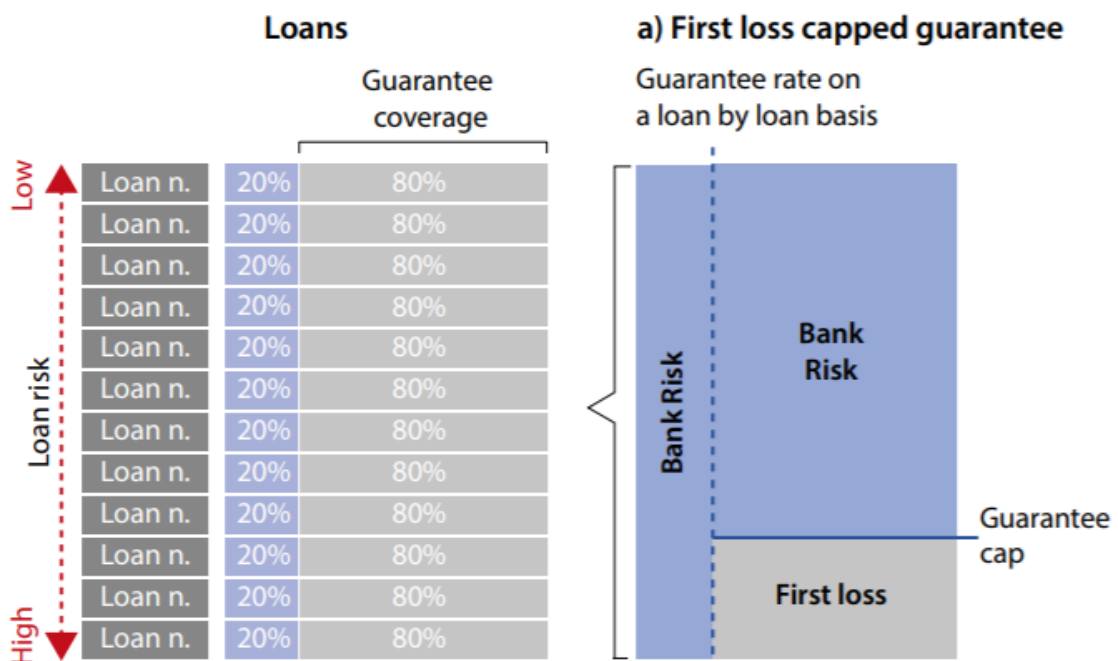
¹⁵ Platí pro podporu zahájení činnosti mladých zemědělců

Obrázek 3: Fungování nástroje úvěrového typu (zdroj: fi-compass)

V případě poskytnutí záruky (Dodavatelem navrhovaného typu Capped Guarantee) jsou zdroje OP využity k tomu, aby jejich prostřednictvím bylo garantováno portfolio jednotlivých úvěrů – to znamená, že pro konečné příjemce je benefit v tom, že pro získání úvěrů od komerčního subjektu bude potřebovat pouze 20 procent zástavy. Zbytek kryje záruka. V případě defaultu pak komerční banka uplatňuje plnění vůči zdrojům OP. Zdroje OP tedy nejsou poskytovány konečnému příjemci přímo, ale jsou do financování zapojeny právě formou garancí. Vzhledem k tomu, že garanci je možné poskytnout opakovaně a jejím zapojením dochází k aktivování privátního kapitálu, má využití garance podstatně vyšší pákový efekt, než poskytování zvýhodněného úvěru. Závisí také na nastavení rizikovosti investiční strategie a tím celého portfolio obchodních případů.

Obrázek 4: Fungování nástroje garančního typu (zdroj: fi-compass)

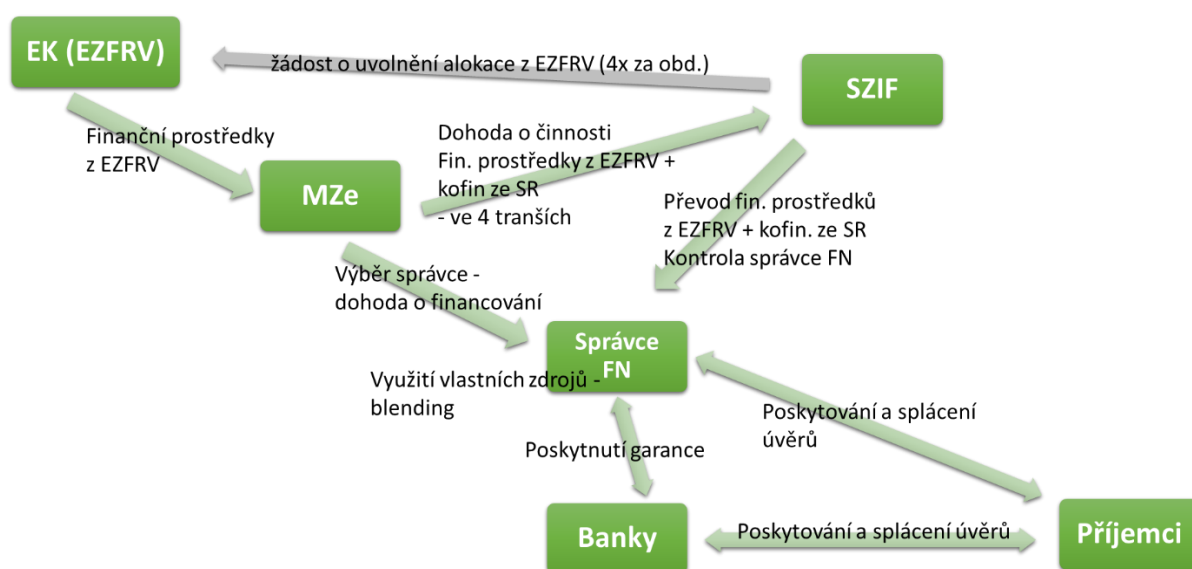

Konečný příjemce předloží potřebné dokumenty (bude upřesněno ve výzvě k předkládání projektů) a správce po posouzení rozhodne, zda úvěr nebo garanci poskytne. V případě úvěru jej bude konečný příjemce čerpat přímo od správce. V případě záruky bude vstupovat také do kontaktu se svojí komerční bankou, u které bude žádat o úvěr. Garanci od správce FN pak předloží této bance a jí bude případně (když nastane default) vyplacena. Předpokladem je smluvní vztah (resp. zařazení banky mezi tzv. spolupracující subjekty) mezi správcem a komerční bankou.

6.5 Charakteristika navrhované implementační struktury

Dodavatel v předchozích kapitolách posoudil různé možnosti implementačních struktur s uvedením jejich plusů a mínusů. Jako doporučovanou variantu navrhuje využít tzv. „tailor made“ FN na národní úrovni se zapojením správce buďto PGRLF nebo ČMZRB (viz kapitoly 5.2.4 až 5.2.6). Tuto variantu tudíž dále rozpracovává. Základní charakteristika je uvedena na schematickém znázornění níže.

Obrázek 5: Návrh implementační struktury

Základním předpokladem je uzavření dohody o financování s vybraným správcem. V této dohodě (uzavřené na základě její definice v Obecném nařízení) budou podrobně stanoveny základy fungování celého implementačního uspořádání. Dohoda by měla obsahovat zejména následující přílohy¹⁶:

- Příloha číslo 1: Investiční strategie FN
- Příloha číslo 2: Výpočet hrubého ekvivalentu podpory FN
- Příloha číslo 3: Obchodní plán FN
- Příloha číslo 4: Finanční toky FN
- Příloha číslo 5: Pravidla monitorování činnosti a hospodaření FN

Zapojení PGRLF bude umožněno zejména dle § 2da Zákona č. 252/1997 Sb. o zemědělství. Zapojení SZIF bude umožněno zejména dle § 1(2)l) Zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu. V obou případech národní legislativa upravuje poskytování podpor, nevymezuje

¹⁶ Zde dodavatel vychází z dobré praxe aktuálně fungujících FN v právním prostředí ČR

se pouze na grantovou podporu, v případě PGRLF přímo upravuje i typy finančních nástrojů, od kterých se návrh dodavatele neodchyluje.

V případě rozhodnutí MZE o výběru PGRLF jakožto správce FN bude potřebné adekvátně posílit interní implementační kapacity. Zejména vzhledem k aktuálnímu nastavení poskytování podpory (odvíjí se od stanoveného počtu obchodních případů), je PGRLF potřeba připravit na potenciálně několikanásobek aktuální výše alokace.

Zapojení SZIF může být pouze částečné a to zejména v případě, kdy budou zjištěny okolnosti vylučující finanční toky přímo mezi ŘO a správcem FN – dodavatel provedl i rešerši zahraniční dobré praxe v této oblasti.¹⁷ V rámci ČR jsou finanční toky upraveny speciálním metodickým pokynem MF k finančním nástrojům a příslušným usnesením Vlády ČR. Nicméně tuto oblast bude ještě potřebné v přípravách na implementaci podrobit hlubšímu zkoumání.

6.6 Očekávaný příspěvek finančního nástroje k dosažení konkrétních specifických cílů

Vzhledem k **aktuální situaci přípravy nového programového dokumentu (nejsou definitivně stanoveny cíle a k nim přiřazeny hodnoty indikátorů, ŘO na jejich přípravě pracuje)** lze definovat příspěvek finančního nástroje pouze rámcovým způsobem.

Přehled indikátorů, prostřednictvím kterých budou realizované intervence monitorovány, je uveden dále v tabulce.

Tabulka 9: Přehled indikátorů výstupů a výsledků¹⁸

R.9 Farm modernisation: Share of farmers receiving investment support to restructure and modernise, including to improve resource efficiency
R.30 Generational renewal: Number of young farmers setting up a farm with support from the CAP
R.31 Growth and Jobs in rural areas: New jobs in supported projects
R.32 Developing the rural bioeconomy: Number of bio-economy businesses developed with support
R.35 Promoting social inclusion: Number of people from minority and/or vulnerable groups benefitting from ~~Share of rural population covered by supported social inclusion projects~~
O.18 Number of supported operations or units for on-farm productive investments
O.21 Number of supported operations for off-farm productive investments
O.22 Number of young farmers receiving installation grants ~~support~~
O.23 Number of rural businesses entrepreneurs receiving installation grants ~~support for start-up~~

Dle informací poskytnutých zadavatelem jsou pro intervence, ve kterých je uvažováno využití FN, navrženo využití výstupových a výsledkových indikátorů dle následující tabulky. Pro Investice do zpracování zemědělských produktů a Podporu podnikání – investice do nezemědělských činností se zatím uvažuje o 2 výsledkových indikátorech.

¹⁷ Dodavatel provedl analýzu dostupných mezinárodních zkušeností – v případě FN tam subjekt typu SZIF nefiguruje. https://www.fi-compass.eu/sites/default/files/publications/Flexible%20financial%20products%20for%20the%20EU%20agricultural%20sector_0.pdf

¹⁸ Aktuální pracovní znění indikátorů dle zdrojů EK.

Jak je již uvedeno výše, hodnoty pro jednotlivé indikátory v tuto chvíli MZe stanoveny nejsou.

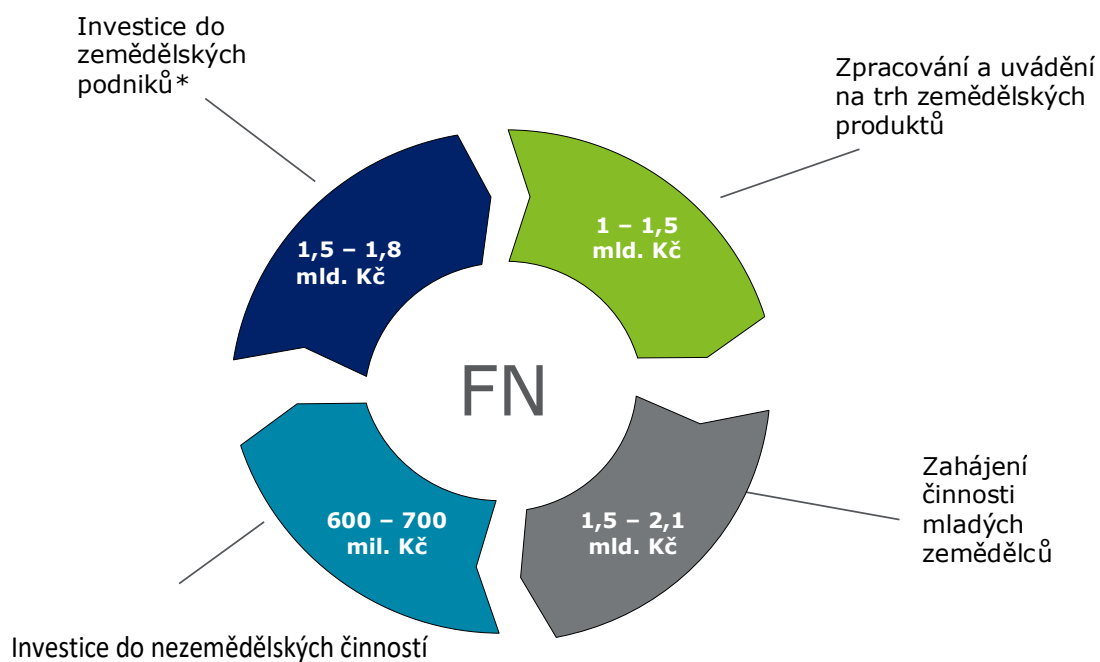
Tabulka 10: Přehled indikátorů navržených pro intervence s FN

Název intervence	SC	Indikátory	
		výsledek	výstup
Investice do zemědělských podniků	B	R.9	O.18
Investice do zpracování zemědělských produktů	B	R.32	O.21
		R.9	
Založení činnosti mladého zemědělce	G	R.30	O.22
Podpora podnikání – investice do nezemědělských činností	H	R.35	O.23
		R.9	

Dodavatel i v předchozích ex-ante posouzeních zastával spíše zásadu předběžné opatrnosti a nedoporučoval ŘO významným způsobem navyšovat cílové hodnoty plnění indikátorů. To samé doporučuje i v aktuálním případě. Rozhodování ŘO bude více faktorové, nelze např. jenom vynásobit počet projektů případným potenciálním navýšením alokace prostřednictvím aktivovaných zdrojů finančního nástroje. V případě specifických indikátorů (jako např. počet vytvořených pracovních míst) může naopak využití FN vést k tomu, že bude pořízena technologie nebo inovativní vybavení bez pozitivního (možná spíše negativního dopadu, protože bude úspornější, robotizovaná apod.) dopadu na stanovený cíl nebo indikátor.

Co se týče samotné předběžně navrhované alokace FN, ta je znázorněná na následující grafice.

Obrázek 6: Navrhované alokace

* Plus potenciálně dalších 3,8 mld. v případě staveb. Zde je ale nutné jednotlivě posoudit ekonomickou smysluplnost.

Výše uvedené hodnoty vychází z výstupu Fáze I této ex-ante evaluace a představují spíše potenciální absorpční kapacitu uvedených projektových operací. Záleží na konečném způsobu poskytnutí podpory. V hypotetickém případě, že bude celá částka poskytnuta formou zvýhodněného úvěru ze zdrojů EU, se může alokace a absorpční kapacita rovnat. Naopak, při využití záručního FN využívajícího primárně přilákaných zdrojů soukromých investorů může být i alokací 200 mil Kč do FN aktivováno 1,2 mld. Kč do realizace projektů. Vzhledem k tomu, že ještě nedošlo k rozhodnutí ŘO o implementaci FN a upřesnění jejich nastavení, je nemožné dopočítávat jejich reálný pákový efekt a přidanou hodnotu.

V mezidobí došlo ke změně v návrhu opatření a Investice do nezemědělských činností a Podpora agroturistiky bude nově zahrnuto pod jednu intervenci se souhrnným názvem Investice do nezemědělských činností. Dodavatel tedy demonstruje výpočet pákového efektu na konkrétním případě této intervence.

Navrhovaná velikost finančního nástroje je 700 mil. Kč. V případě rozdělení alokací 50:50 mezi zdroje SP SZP a správce (zde za předpokladu vložení zdrojů např. PGRLF) bude pákový efekt 2. (celková investice bude 700 složená ze dvou nominálně stejných částí – 350 mil. Kč obě strany). V případě rozhodnutí, že ŘO bude vstupovat větší částí alokace, nebo v průběhu času bude o FN velký zájem a správce už nebude mít zdroje na dorovnání zvýšené alokace v poměru 50:50, se bude efekt přilákání dalších zdrojů snižovat. Do pákového efektu se v rámci vykazování směrem k EK započítávají zdroje národního spolufinancování – aktuálně dle článku 46 CPR, dále vysvětleno v EGESIF_16-0008-01. Na úrovni členského státu de facto nejsou vyvolanou investicí, jsou povinnou součástí.

V případě záručního mechanismu bude výpočet potenciálního pákového efektu ještě o trochu složitější. Základní vzorec pro výpočet je zde uváděn jako $1/\text{výše garance na individuálním obchodním případě} \times 1/\text{výše capu (limitní, horní sazba) garance na portfoliu}$. V případě navrhovaného nástroje to je $1/0,8 \times 1/0,2$ tedy $1,25 \times 5$, což je výsledná hodnota pákového efektu 6,25.

Reálný mix obou typů FN v rámci celého portfolia (poměr poskytnutých úvěrů k poskytnutým zárukám) je možné rámcově nastavit na začátku při definici investiční strategie – každopádně dodavatel doporučuje toto nechat na správci a zachovat tak co největší flexibilitu (v případě enormního zájmu o garance a iniciálním nastavení např. 1:4 v neprospěch garancí se může část zdrojů na garance vyčerpat rychle a část zdrojů na úvěr bude nevyužita – v takovém případě je lepší tyto zdroje flexibilně přesunout, než nechat ležet ladem).

Další kategorií vstupující do výpočtu příspěvku FN k plnění cílů je nakládání se zdroji z revolvingu. I zde je možné vybírat z více alternativ. Od okamžitého uvolňování revolvingových zdrojů a vyhlášení dalších výzev k předkládání projektů v rámci FN, přes stanovení časového úseku, po který se zdroje budou „sbírat“ na příslušném účtu, až po rozhodnutí vytvořit „nástupnický“ fond z revolvingových zdrojů a ten původní uzavřít.

Dodavatel doporučuje zvolit prostřední variantu a navázat opětovné využití prostředků z FN buďto na časový úsek (např. po 2 letech od spuštění nástroje se revolvingové prostředky uvolní do druhého kola jejich využití) nebo na stanovenou sumu (např. po dosažení hodnoty 50 mil. Kč na revolvingovém účtu se tyto prostředky znovu uvolní). Všechny výše uvedené kategorie ale podléhají alespoň částečnému

schválení ze strany ŘO a je nutné o nich rozhodnout a stanovit preferovanou cestu.¹⁹ Jinak je jejich výpočet maticí MxN a nedává v aktuálním čase a stavu příprav nového OP velký smysl.

7. Analýza situace a možností na trhu pro subjekty, pro které nebude doporučená podpora prostřednictvím FN

Program rozvoje venkova v předešlém programovém období 2007 – 2013, jakož i ve stávajícím programovém období 2014 – 2020 nevyužil možnosti zavedení finančních nástrojů. V oblasti zemědělství tak aktuálně přetrvává velká dotační závislost.

Jedním z hlavních úkolů pro Řídicí orgán v nadcházejícím programovém období tak bude **edukovat cílovou skupinu příjemců podpory z SP SZP o možných negativních rozpočtových změnách programu²⁰** a také o souvisejících změnách typu podpory ve vybraných oblastech (z dotační na návratnou – formou finančních nástrojů) a omezeních podpory v jiných vybraných oblastech.

Ve fázi I. zakázky dodavatel identifikoval ty projektové operace, u kterých je možné doporučit zavedení finančních nástrojů, neboť investice do projektů v těchto projektových operacích mohou být návratné ve střednědobém horizontu. K těmto operacím patří:

- 4.1.1. Investice do zemědělských podniků
- 4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů
- 6.1.1 Zahájení činností mladých zemědělců
- 6.4.1 Investice do nezemědělských činností
- 6.4.2 Podpora agroturistiky

U ostatních operací programového období 2014 – 2020 dodavatel návratnou formu podpory jednoznačně nedoporučil (nebo doporučil s podmínkou), nicméně je možné další oblasti do podpory formou FN dodatečně zahrnout.

Tyto aktivity jsou však pro rozvoj zemědělství a lesnictví v České republice, jakož i kompatibilitu s novou Zelenou dohodou EU²¹ zásadní (např. 4.3.2 Lesnická infrastruktura, 8.3.1 Zavádění preventivních opatření v lesích). Dodavatel v těchto operacích proto doporučuje ponechat dotační podporu.

---

¹⁹ Závisí od nastavení smlouvy se správcem - zdroje, které budou na účtech „ležet“ s minimálním úročením ale nejsou dobře využity v případě opětovného použití až po rozpůjčování všech alokovaných zdrojů. Správce bude mít separátní účet, kam se budou vracet zdroje z vrácených půjček. Bude vědět, které zdroje použil a je tedy možné je opětovně použít dříve.

²⁰ V únoru 2020 není podoba rozpočtu SZP stále známa. Na podzim roku 2019 Finské předsednictví navrhlo zvýšení rozpočtu na druhý pilíř SZP, tj. rozvoj venkova, o 10 miliard eur na 80 miliard eur. Roli v konečné podobě rozpočtu hraje také odchod Velké Británie z EU, jež byl oficiálně zahájen 31.1. 2020.

²¹ Jedná se o novou strategii nové Evropské komise pod vedením Ursuly von der Leyenové, která se zaměřuje na klimatickou neutralitu EU do roku 2050. Více na: <https://euractiv.cz/section/klima-a-zivotni-prostredi/news/10-hlavnich-bodu-evropske-zelene-dohody-z-dilny-nove-komise/> (dostupné k 20.2.2020)

Prioritní dotační podporu by dle dodavatele v souvislosti se Zelenou dohodou měly získat zejména projektové operace zaměřené na **podporu biodiverzity**²² (mj. boj se znečišťováním půdy, vysazování stromů apod.) a **snížení využívání pesticidů, hnojiv a antibiotik** (strategie „Z farmy rovnou na stůl“).

Stejně jako ve stávajícím programovém období lze očekávat, že i v nadcházejícím programu PRV (2021 – 2027) nebude podpora v programu poskytnuta všem subjektům AGRI sektoru. Jak již bylo uvedeno v kap. 6.3 cílem FN je také podpora segmentů, které jsou nejvíce znevýhodněné v dané kategorii – proto je navrhována primárně podpora segmentu mladých zemědělců, malých podnikatelů, potažmo MSP. Velké podniky mají řadu dalších možností, jak získat finanční prostředky, tržním selháním netrpí. Dodavatel níže analyzoval typy takových případů a možnosti pro potenciální žadatele na trhu.

Tabulka 11: Typy případů a možnosti řešení pro žadatele

#	Typ žadatele	Typ situace	Možnosti řešení pro žadatele	Komentář dodavatele
1	Velký podnik, MSP, mladý zemědělec	Žadatel o podporu nebude vyhovovat podmínkám udělení podpory (např. v případě finančních nástrojů bude žadatel správcem nástroje vyhodnocen jako příliš rizikový).	<ul style="list-style-type: none"> I v tomto případě žadatel může využít komerčních finančních nástrojů nebo v případě jejich nedostupnosti projekt nerealizovat. 	Finanční nástroje cílí na napravení situace, kdy komerční subjekty nechtějí podpořit žadatele pro vnímané riziko jeho defaultu. Přesto i správce finančních nástrojů PRV bude analyzovat riziko defaultu jednotlivých žadatelů a vybrané příliš rizikové žadatele (podniky v obtížích) může odmítnout. Není cílem FN podpořit subjekty, které nejsou s to splácet poskytnuté prostředky. I proto dodavatel nedoporučil využití FN za účelem financování provozu zeměd. podnikatelů.
2	Velký podnik, MSP, mladý zemědělec	Oblast bude podpořená z jiného operačního programu ESIF. Například projekt zaměřený na revitalizaci brownfieldu v rámci investice do nezemědělských činností může být podpořen z OP TAK nebo OPŽP	<ul style="list-style-type: none"> Analýza dotační podpory v jiných existujících programech ESIF nebo národních programech (zejména PGRLF) Žádost o dotaci nebo využití FN 	Důvodem je snaha o nevytváření překryvů v programech ESIF, která by vedla ke kanibalizaci jednotlivých opatření. Je žádoucí, aby v konkrétní oblasti podpory byl gestorem 1 Řídící orgán.

²² Zpřesněná strategie EK bude představená v březnu 2020 v souvislosti s přípravami na summit OSN v Číně v říjnu 2020.

		(v závislosti na typu znečištění brownfieldu).	v relevantních programech. (Zejména OPŽP, OP TAK).	
3	Velký podnik, MSP, mladý zemědělec	Oblast podpory nezíská dostatečné finanční zdroje pro podporu všech relevantních žadatelů.	<ul style="list-style-type: none"> Analýza národních programů dotační podpory nebo využití existujících komerčních nástrojů. 	Již ve stávajícím programovém období nebylo cílem ŘO PRV podpořit všechny žadatele. Cílem je za dostupných finančních prostředků podpořit nejlepší žadatele , kteří mají největší šanci na úspěch. Cíli odpovídá postup hodnocení jednotlivých žádostí. Žadatelé však mohou sledovat informace o změnách v rozpočtu dané operace, neboť při vysoké poptávce je typicky rozpočet pro další kolo výzvy navýšen.
4	Velký podnik, MSP, mladý zemědělec	Projekt nebude v souladu s cíli PRV 2021 – 2027	<ul style="list-style-type: none"> Pokud situace neodpovídá situaci 1 a na trhu není možnost dotační podpory z jiných ESIF či národních zdrojů, dodavatel doporučuje využití existujících komerčních nástrojů (typicky půjčky a záruky). 	Program je nastaven tak, aby podpořil zejména ty oblasti, které stát nebo EU považuje za prioritní a klíčové pro další rozvoj českého AGRI sektoru. U oblastí s nižší prioritou nebo oblastí, ve kterých nedochází k tržnímu selhání, je žadatel ve stejném postavení jako subjekty v ostatních sektorech, které využívají dostupných komerčních nástrojů. Cílem PRV není dotačně či návratně podporovat všechny oblasti AGRI sektoru.

V případě využití dostupných komerčních nástrojů se jedná zejména o:

- Bankovní a firemní úvěry.** K bankám, které nejvíce spoluprací s PGRLF, jež dotuje část komerčních úroků, patří Komerční banka a dále Moneta Money Bank a Česká spořitelna.

- **Záruky.** Česko moravská záruční a rozvojová banka (ČMZRB) nabízí záruku k financování aktivit na rozvojových trzích (program Záruka zahraniční rozvojové spolupráce). Projekt může být zaměřen na udržitelné nakládání s přírodními zdroji či zemědělství a rozvoj venkova. Žadatelé mohou zaručovaný úvěr využít na:
  - Pořízení a technické zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku,
  - Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku,
  - Náklady spojené s transferem,
  - Náklad spojené s realizací projektu v cílové rozvojové zemi
- **Leasing.** Zejména operativní leasing, v rámci něhož je stroj využíván po smluvně dohodnutou dobu nebo počtu ujetých kilometrů a klient nenese rizika spojená s vlastnictvím stroje.

8. Návrh komunikační strategie FN v PRV

Jak vyplývá z výstupu fáze I a souvisejících koordinačních schůzek mezi zástupci zadavatele a zástupci dodavatele, existuje v ČR **výrazná potřeba zjednodušení komunikace o finančních nástrojích směrem k jejich příjemcům**, v případě AGRI sektoru tedy směrem k zemědělcům, potravinářům a lesníkům.

8.1 Návrh základního rámce pro komunikační strategii

Komunikace o zaváděných FN v AGRI sektoru v ČR musí zajistit, aby relevantní informace (tedy CO) byly předány relevantním příjemcům daného sdělení (tedy KOMU), a to vhodnou formou (tedy JAK) a v tu správnou dobu (tedy KDY). Z hlediska plánování a následného provádění komunikační strategie je však nutné také zodpovědět otázku KDO čili stanovit, kdo bude za poskytování konkrétních typů informací daným příjemcům sdělení odpovědný.

Ve zkratce tak lze logiku každého základního rámce pro komunikační strategii shrnout takto:

KDO	PRO KOHO	CO	KDY	JAK
...				
...				
...				
...				

Odpovědní aktéři (KDO)

Hlavním aktérem, který je za komunikaci o zavedení finančních nástrojů v oblasti AGRI sektoru v ČR odpovědný, je ŘO PRV. ŘO však může, je-li to vhodné, část svých povinností v oblasti komunikace samozřejmě delegovat na jiný subjekt, např. na správce těchto FN.

Vhodní příjemci sdělení (PRO KOHO)

Hlavními příjemci sdělení ohledně zavedení finančních nástrojů v oblasti AGRI sektoru v ČR mohou být jak sami potenciální žadatelé o prostředky z těchto zdrojů, tak i odborná či laická veřejnost. Obě tyto skupiny příjemců sdělení však bude zajímat jiný typ informací, čemuž musí být připravovaná komunikační kampaň dobře přizpůsobena.

Potřebné informace (CO)

Poskytované informace musí být přizpůsobeny specifickým potřebám jednotlivých skupin příjemců sdělení. V případě potenciálních příjemců prostředků poskytovaných z FN půjde v prvním kroku jak o seznámení se se skutečností, důvody a výhodami zavedení FN v AGRI sektoru v ČR, tak ale i v druhém kroku o potřebu seznámit se s detailními podmínkami platnými pro jednotlivé zaváděné FN v této oblasti. Naopak u odborné a laické veřejnosti lze předpokládat zájem pouze o informace prvního typu, tedy o informace týkající se důvodů, proč byly FN v AGRI sektoru v ČR zavedeny, jaké má toto rozhodnutí přínosy pro podpořené subjekty i veřejnost apod.

Vhodné načasování (KDY)

Načasování jednotlivých opatření realizovaných v rámci komunikační strategie musí zohledňovat informační potřeby všech relevantních cílových skupin. V rámci této komunikační strategie realizované ve vazbě na zavedení FN v AGRI sektoru v ČR bude třeba komunikovat relativně krátce od rozhodnutí o zavedení těchto FN v ČR o důvodech, výhodách a důsledcích tohoto rozhodnutí jak pro potenciální příjemce podpory, tak i pro odbornou i laickou veřejnost. Dále však bude nutné potenciálním příjemcům této podpory zprostředkovat včas také podrobné informace o zaměření konkrétních zavedených FN a jejich podmínkách. Pro každou z těchto skupin informací by přitom měly být využívány různé komunikační nástroje či kanály (viz dále).

Vhodný komunikační nástroj či kanál (JAK)

V souladu s výše řečeným je třeba pro různé typy informací a různé typy publika nutně volit různé komunikační nástroje či přímo kanály. Přesně takto je proto k návrhu této komunikační strategie v dalších částech této kapitole přistupováno.

Před vlastním představením návrhu základní komunikační strategie MZe ČR v oblasti zaváděných finančních nástrojů v AGRI sektoru v ČR je však také vhodné upozornit na nejčastější limity komunikace problematiky zavádění FN v ČR.

Důvodem pro nižší účinnost tohoto typu komunikační strategie může být zejména roztříštěnost FN mezi různými správci a řídicími orgány a dále také poměrně technicistní název „finanční nástroj“, jež není komerčními subjekty v praxi využíván (viz také závěr z dotazníkového šetření zajištěného společností Deloitte pro NOK). Stejný závěr však vyplynul i z fokusní skupiny organizované s příjemci z PRV v rámci zpracování fáze I této zakázky. V rámci dané fokusní skupiny bylo navíc ověřeno, že i zástupci příjemců PRV lépe reagují na běžně užívané pojmy jako je „záruka“, „úvěr“ či „půjčka“. Tyto pojmy jsou tak i pro tuto cílovou skupinu lépe uchopitelné a srozumitelné. Tohoto poznatku by mělo být při přípravě komunikační strategie vhodně využito.

PRV je navíc aktuálně ve výhodném postavení, kdy se spuštění finančních nástrojů prozatím ještě příliš cílové skupině potenciálních žadatelů nekomunikovalo. Je proto vhodné, aby komunikační tým PRV, potažmo správce FN z PRV (předpoklad PGRLF, resp. ČMZRB) vzal dosavadní zkušenosti s ne zcela úspěšnými pokusy o komunikaci FN v potaz a vytvořil takovou komunikaci, která bude pro cílovou skupinu srozumitelná.

Níže je představena konkrétní možná podoba této strategie zpracovaná dodavatelem výstupu z fáze II.

8.2 Návrh komunikace a její hlavní cíle

Dodavatel navrhuje, aby se tato komunikační strategie zaměřila na 2 hlavní komunikační cíle vymezené ve vazbě na výše uvedené atributy každé komunikační strategie. Těmito cíli jsou:

1. **Komunikaci změny podpory z PRV ve prospěch finančních nástrojů a vysvětlení principu jejich fungování a benefitů oproti dotacím (zejména z úrovně ŘO)**
2. **Komunikaci existujících dostupných FN nástrojů z PRV cílové skupině žadatelů (zejména prostřednictvím správce FN).**

Rámcový popis možného naplnění těchto dvou komunikačních cílů je rozpracován v následující tabulce. Podrobnější informace ke každému komunikačnímu cíli jsou pak představeny v následujících podkapitolách tohoto výstupu.

Tabulka 12: Možné naplnění komunikačních cílů

KDO	PRO KOHO	CO	KDY	JAK
ŘO PRV	Veřejnost (odborná i laická)	Informace o zavedení FN v AGRI sektoru v ČR, o důvodech pro jejich zavedení, o hlavních výhodách a dopadech jak na žadatele, tak i na širokou veřejnost	Ihned po rozhodnutí o jejich zavedení	Oficiální webové stránky www.eagri.cz , příp. doplněné o další podpůrné komunikační nástroje
Správce FN (předpoklad PGRLF, resp. ČMZRB)	Potenciální žadatelé o podporu z FN	Konkrétní detailní podmínky využívání jednotlivých zavedených FN	Ihned po nastavení detailních podmínek jednotlivých nově zavedených FN a po každé jejich aktualizaci	Oficiální webové stránky PGRLF, resp. ČMZRB příp. doplněné o další podpůrné komunikační nástroje

8.3 Návrh komunikace v rámci komunikačního cíle 1

U prvního cíle je zapotřebí, aby ŘO vytvořil postupnou komunikační kampaň, která představí změny, princip fungování a benefity FN, a to jak pro potenciální příjemce, tak i pro širokou veřejnost. Dodavatel doporučuje, aby ŘO PRV vytvořil jednoduchou webovou stránku, na kterou bude moci odkazovat v další komunikaci ohledně FN po celou dobu trvání programového období. Webová stránka by měla být dostupná z již dobře zavedené a známé webové stránky www.eagri.cz.

Tato stránka by měla obsahovat:

- Informace o argumentaci zavedení FN (zejména kvůli rozpočtovým změnám SZP);
- Informace o fungování a benefitech zavedení FN;
- Příklady fungujících existujících FN v zahraničí (zejména případové studie popsané ve výstupu fáze I);
- Aktivity, které budou podpořeny formou FN;
- Informace o možnostech kombinace FN s dotacemi z PRV (s odkazy na relevantní projektová opatření PRV);
- Odkazy na web správce FN, kde budou žadatelé moci získat více podrobností.
- FAQ

V prvním roce zavedení finančních nástrojů by měl ŘO PRV realizovat také sérií edukativních workshopů ve všech krajských městech, kde znova představí FN a možnost jejich využití pro zájemce. Tyto workshopy by měly dodržovat obdobnou strukturu, jako jednotlivé části navrhovaného webu tak, aby postihly všechny oblasti, které jsou pro pochopení a přijetí zavedení FN v českém AGRI sektoru stěžejní. Realizátoři by měli také nejčastěji kladené dotazy reflektovat na FAQ podstránce navrhovaného webu tak, aby docházelo k efektivní komunikaci s co největším množstvím žadatelů/příjemců a také odborné a široké veřejnosti.

Dodavatel dále doporučuje, aby komunikační tým PRV připravil také sérii článků, které mohou být umístěné na hlavní web PRV, web správce FN, případně sociální sítě, kde budou jednotlivá témata související s FN (viz výše) podrobněji představená. Alternativou je nahrazení článků formou např. videorozhovorů nebo promovideí, obsah by však měl zůstat nezměněn.

Propagace webu jako hlavního zdroje informací může být podpořena bannery a dalšími reklamními nástroji dle uvážení komunikačního týmu MZe/PRV. Dodavatel doporučuje přizpůsobit doprovodný nákup médií apod. tak, aby umožňoval rychlou reakci na odezvu na komunikační kampaň ze strany cílové skupiny (např. v případě nedostatečného množství návštěvníků webu podpořit web online bannery, reklamou na zemědělských konferencích, placenou reklamou v odborných časopisech apod.)

8.4 Návrh komunikace v rámci komunikačního cíle 2

U druhého cíle, tedy zejména poskytnutí informací o konkrétních FN potenciálním žadatelům Dodavatel výrazně doporučuje, aby bylo využíváno stejných nástrojů a osvědčených kanálů, které již využívá plánovaný správce (zde předpoklad PGRLF, resp. ČMZRB) v komunikaci svých existujících nástrojů.

Dodavatel analyzoval komunikaci PGRLF a došel k závěru, že cílová skupina je na stávající způsob komunikace správce zvyklá. Stejně tak je zvyklá a ochotná pravidelně navštěvovat jeho web a sama se informovat o nových dostupných nástrojích a programech. Za těchto okolností Dodavatel usuzuje, že není vhodné dále tuto funkční komunikační cestu tříštit, jakož ani příliš odlišovat stávající finanční nástroje PGRLF od nově navrhovaných nástrojů.

Pro žadatele není podstatné, z jakých zdrojů získává dané prostředky, zda ze zdrojů národních či evropských. Dodavatel proto důrazně nedoporučuje, aby PGRLF či jakýkoliv jiný správce FN vytvářel ještě další web na propagaci FN z PRV.

Konkrétní podoba věcného obsahu komunikační strategie bude dána výběrem správce FN, termínem spuštění FN, jakož i dalšími okolnostmi (mj. politickou situací na úrovni ČR, EU apod.) a měla by být předmětem samostatného projektu či aktivity zastřešené přímo ze strany MZe ČR.

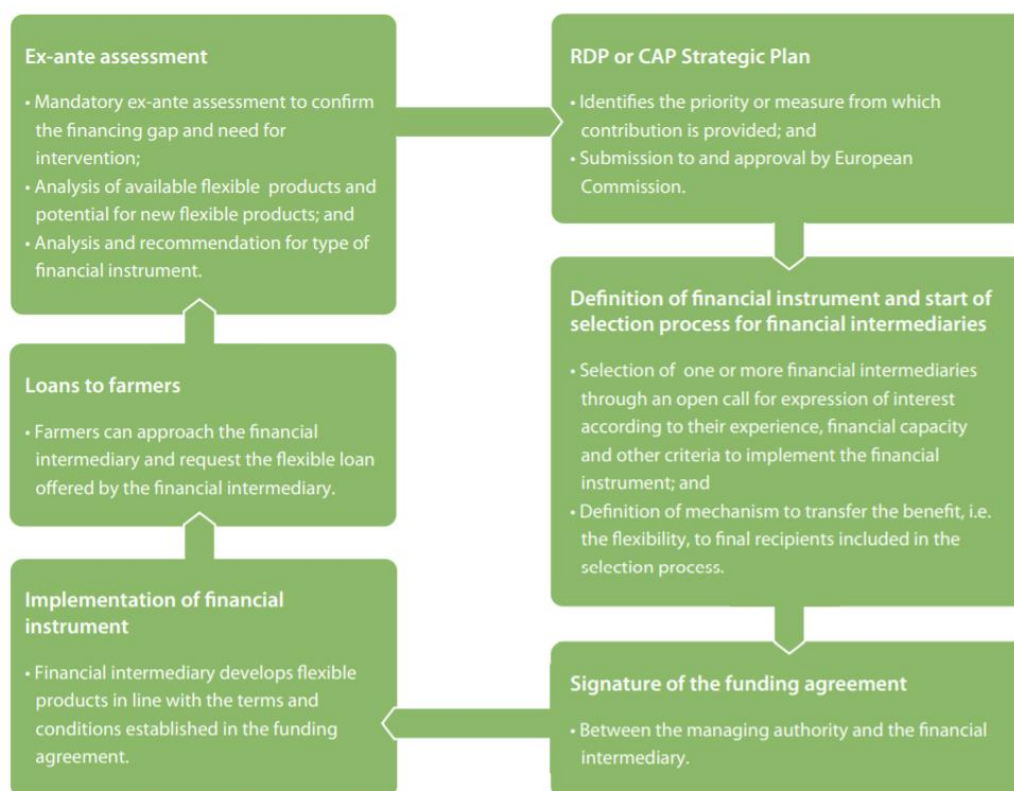
8.5 Monitoring a hodnocení realizace komunikační strategie

Tak jako u každé komunikační strategie by měla být pozornost věnována také jejímu monitoringu a hodnocení. Důraz by přitom měl být kladen zejména na relevanci sdělovaných informací z pohledu jednotlivých cílových skupin, na jejich včasnost a srozumitelnost.

9. Návrh harmonogramu postupného zavádění FN

V následující podkapitole jsou identifikovány základní kroky nezbytné k implementaci FN včetně příslušného časového harmonogramu. Dodavatel se přidrzuje metodických vodítek připravených ze strany EK a EIB.

Obrázek 7: Stanovení základních kroků při implementaci FN (zdroj: fi-compass)

Tato základní metodická vodítka jsou dále rozpracována do podrobnějších akčních kroků. Jejich upřesnění ale podléhá rozhodnutí ŘO o finální podobě intervencí a implementační struktuře.

Tabulka 13: Návrh harmonogramu postupného zavádění FN

Popis kroku	Časový horizont
Rozhodnutí o podobě a implementační struktuře FN (výběr preferované varianty)	04 – 06 2020 ²³
Personální zajištění (posílení) implementace FN na úrovni ŘO	Od 6/2020 dále
Příprava smluvních a dalších dokumentů potřebných pro implementaci preferované varianty	6/2020 – 12/2020
Uzavření třístranné dohody o financování a schválení dalších potřebných dokumentů se správcem FN a platební agenturou	1/2021 – 3/2021
Příprava platební agentury na zapojení se do FN. ²⁴	7/2020 – 7/2021

²³ V případě opožděného rozhodnutí o začátku implementace FN se ekvivalentně posouvají i další termíny navazujících aktivit.

²⁴ Zapojení platební agentury nebude formou „front store“, nebude zapojena do přímého kontaktu se žadateli o FN, její role bude primárně v zajištění finančních toků.

Popis kroku	Časový horizont
Příprava správce na implementaci (může se připravovat paralelně s přípravou smluvní dokumentace)	07/2020 – 7/2021
Vyhlášení prvního kola/výzvy/otevření možnosti čerpání finančního nástroje	08 - 12/2021
Předkládání projektů určených k financování ze strany žadatelů (první kolo)	01/2022 – 06/2022
Vyhlášení dalšího kola/výzvy/	12/2023 ²⁵
Splácení úvěru ze strany podpořených subjektů	12/2022 do konce splatnosti úvěrů
Rozhodnutí ŘO o využití finančních prostředků z revolvingu	01/2024
Vyhlášení dalšího kola/výzvy/ se zapojením zdrojů z revolvingu	03/2024
Průběžné vyhodnocování a poskytování/čerpání FN (včetně zdrojů z revolvingu, případně soukromých investorů spolufinancujících nástroj)	01/2022 – 12/2027
Splácení úvěru ze strany podpořených subjektů	06/2022 do konce splatnosti úvěrů
Závěrečné vyhodnocení a ukončení životního cyklu finančního nástroje (rozhodnutí o nástupnickém fondu/nástroji)	12/2031 – 03/2032

Uvedený harmonogram je v aktuální fázi přípravy FN (II fáze ex ante posouzení) harmonogramem rámcovým a v průběhu implementace bude nutně docházet k jeho dalšímu upřesnění. Zejména vzhledem k plánovanému přechodnému období v roce 2021 až 2022 není ŘO pod „významným“ tlakem rychlé implementace. Každopádně zkušenosti dodavatele s přípravou a implementací jiných FN v rámci ČR poukazují na to, že proces přípravy trvá cca 1,5 roku (někdy i delší časový úsek) a je nutné zajistit aktivní spolupráci všech zainteresovaných subjektů. Dodavatel také jednoznačně doporučuje posílit právní kapacity ŘO – buďto formou VZ na specializovanou právní podporu, nebo vyčleněním/posílením kapacit stávajícího právního útvaru MZE (viz také další kapitola).

Vztah mezi ŘO a správcem FN bude smluvně ukotven formou dohody o financování. Vzhledem ke specifickému nastavení finančních toků bude s největší pravděpodobností do procesu implementace FN zapojena také platební agentura. Nebude primárně vstupovat do reálného kontaktu s příjemci/žadatelem o FN. Bude spíše realizovat finanční toky v pozadí nebo kontrolní činnosti.

Samotné provádění FN bude na základě Investiční strategie (je součástí dohody o financování, tvoří jednu z povinných příloh).

Správce v ní bude mít odpovědnost zejména za výkon následujících činností:

- příprava a vyhlášení výzev k čerpání FN;
- jejich změny a případné předčasné ukončení, a to vždy po jejich odsouhlasení MZE;
- přijímání žádostí o FN;
- posuzování naplnění podmínek stanovených ve výzvě;
- hodnocení úvěrového rizika a bonity žadatelů;
- rozhoduje o podaných žádostech o zvýhodněný úvěr²⁶;

²⁵ Dle nastavení a schválení investiční strategie bude tento krok opakován v rozmezí 1x kvartál, nebo 1x za půl roku

²⁶ V případě záručního nástroje bude hodnocení úvěrového rizika a bonity žadatele prováděno komerčním subjektem, správce bude poskytovat garance.

- vypočítává výši veřejné podpory;
- uzavírá smlouvy o zvýhodněném úvěru s žadateli;
- schvaluje čerpání zvýhodněných úvěrů;
- provádí na vybraném vzorku kontroly průběhu realizace projektů na místě z hlediska dodržení podmínek smluv o zvýhodněném úvěru;
- rozhoduje o sankcích v případě porušení smluv a uplatňuje je vůči žadatelům/příjemcům podpory;
- vymáhá splatné pohledávky ze zvýhodněných úvěrů od příjemců podpory;
- eviduje výši vymáhaných a vymožených sankcí za porušení podmínek smluv o úvěru;
- vede komplexní monitoring o FN a evidenci o stanovených ukazatelech FN,
- sleduje naplnění závazných ukazatelů (SLA);
- provádí výpočet poplatku za správu a jeho hrazení podle stanovených podmínek;
- nakládá s prostředky FN v souladu s dohodou, včetně navrácených FN pro další otočku;
- další dle pokynu ŘO.

Jako strategii ukončení životního cyklu pilotního finančního nástroje (za současného poznání) dodavatel navrhuje prostým způsobem FN ukončit po splacení jistiny a úroků, vyhodnotit fungování FN za celé období, provést finanční vypořádání defaultů a zbylé finanční prostředky převést do nástupnického FN nebo fondu.

9.1 Implementace FN v prostředí MZe – Řídicího orgánu PRV

Implementační aktivity v oblasti finančních nástrojů budou pro ŘO PRV úplně novou oblastí. Tuto oblast není možné podcenit. V následujícím textu dodavatel popisuje iniciální návrh zajištění této činnosti. V rámci fáze III této zakázky bude docházet k upřesňování implementačního uspořádání. Výsledná podoba administrativní kapacity, vhodné struktury a kompetencí pracovníků pak bude záviset na finálním rozhodnutí ŘO.

Základním organizačním doporučením ze strany dodavatele je vytvoření specializovaného útvaru na úrovni oddělení nebo odboru uvnitř řídicího orgánu. Základní minimalistický počet systemizovaných míst by dle praxe jiných ŘO mohl být následující:²⁷

- 1 systemizované místo - vedoucí oddělení (měl by na starosti řízení FN, vztahy se správcem FN, monitoring pro ŘO, komunikace s odbornou veřejností a cílovou skupinou, řízení kontrol atd.);
- 1 systemizované místo - finanční specialista (měl by na starosti správné vydefinování finančních toků mezi subjekty zapojenými do implementace, správu a vyhodnocování portfolia, nastavení vztahů, monitoring základních ukazatelů jako počet poskytnutých úvěrů a záruk, zdraví portfolia - default rate, výpočet management fee atd.);
- 1 systemizované místo – právní specialista (variantně možnost zajištění formou externí služby) – každopádně pro vytvoření/dojednání základních dokumentů se správcem FN - jako dohoda

²⁷ Doporučení vychází mj. ze zkušenosti dodavatele s plánováním administrativních kapacit během přípravy finančních nástrojů OPPIK, OPŽP, OPZ.

o financování nebo zpracování právních posudků ohledně plnění podmínek legislativy na národní nebo EU úrovni to je nezbytné.

- 1 systemizované místo - specialista na problematiku podpořených operací (měl by na starosti hodnocení projektů z věcného hlediska, kontrolu, nastavování výzev a propojení s dalšími možnostmi podpory, řešení nesrovnalostí atd.).

Výše uvedené základní nastavení platí za předpokladu, že pro úkony faktického řízení a výkonu finančního nástroje bude vybrán správce/poskytovatel a tyto činnosti nebude vykonávat ŘO.

V přípravné fázi před implementací nástroje bude nutné mít na MZe k dispozici alespoň výše uvedené základní obsazení – zejména z důvodu aby měl kdo vyjasnit představu a vyjednávat o podobě dohody o financování s vybraným subjektem. Např. jaký je přijatelný default rate, jaká bude výše krytí prvních ztrát, apod. Tyto základní atributy musí být pochopeny a potvrzeny ze strany ŘO, nemohou zůstat pouze jako návrh dodavatele ex-ante hodnocení. Implementaci FN je nutné tzv. „odpracovat“ i na straně MZe.

V implementační fázi pak MZe bude mít především roli koordinační, roli rozhodovatele poslední instance v případě problémů, příjemce monitoringu a reportingu, řešení nesrovnalostí a poskytování informací o FN.

V případě rozhodnutí ŘO o implementaci varianty kombinace dotace a FN bude nutné přizpůsobit informační a řídicí procesy tak, aby nedocházelo ke zbytečným komplikacím.

Následně bude nutné koordinovat back office a hodnotící proces tak, že bude nejdříve provedeno věcné hodnocení využitelné jak pro dotační podporu, tak pro FN a až pak vyhodnocení finančního zdraví žadatele. V případě věcné nepřijatelnosti projektu už risk skóring žadatele realizován nebude.

10. Zdroje dat použitých při zpracování

Dodavatel dosud použil pro zpracování tyto zdroje dat:

Základní výchozí dokumenty

1. Zadávací dokumentace k této zakázce
2. Smlouva o dílo k této zakázce

Legislativní a metodické zdroje

3. Aktuální návrhové verze nového Obecného nařízení.
4. Aktuální návrhová verze nařízení k přechodnému období.
5. Aktuální návrhové verze nařízení ke Strategickým plánům. MZe. *Programový dokument PRV 2014 – 2020*. Dostupný na:
http://eagri.cz/public/web/file/434289/PRV_1_modifikace_schvalena_verze_EK.pdf , resp. jeho vyšší verze
6. Zákon o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) v aktuálním znění.
7. Metodický pokyn finančních toků programů spolufinancovaných z Evropských strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského námořního a rybářského fondu na programové období 2014 – 2020.
8. Metodické doporučení pro implementaci finančních nástrojů v programovém období 2014-2020 (MMR – NOK, verze 3, červenec 2018).
9. Pokyn č. 3/2019 ministra zemědělství pro stanovení postupu poskytování dotací SZIF Ministerstvem zemědělství k zabezpečení výplat zemědělských národních dotací včetně případných výplat mimořádných dotací na základě usnesení vlády (č. j.: 51359/2019-MZE-11161)
10. Postup pro poskytování dotací SZIF Ministerstvem zemědělství k zabezpečení finanční pomoci na projektová opatření financovaná z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a z finančních prostředků na spolufinancování Společné zemědělské politiky konečným příjemcům pomoci (č. j.: 77332/2014-MZE-13212) + dodatek č. 1 (č. j.: 25603/2015-MZE-13212).
11. EK. *Guidelines Establishing and implementing the evaluation plan 2014-2020 RDPs*.
https://enrd.ec.europa.eu/evaluation/publications/guidelines-establishing-and-implementing-evaluation-plan-2014-2020-rdps_en

Další zdroje

12. ČBA. Analýza „Využití finančních nástrojů Kohezních fondů v ČR, efekty vytěšňování a multiplikace“.
13. ČBA. *Makroekonomická prognóza České bankovní asociace pro léta 2019–2020*. Dostupné na:
<https://www.czech-ba.cz/cs/media-servis/tiskove-zpravy/makroekonomicka-prognoza-cba-g3-odhad-ekonomického-vyvoje-cr-pro-leta-2019-2020-i-nadale-komplikuji-pretrvavajici-vnejsi-rizika>

14. ČNB. *Prognóza ČNB ze srpna 2019*. Dostupné na: <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/prognoza/>
15. EIB. Společná iniciativa pro zlepšení přístupu mladých evropských zemědělců k financování. Dostupné v AJ na: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/events/improving-access-to-funding-young-farmers_en.pdf
16. EIB. Using financial instruments to reduce the impact of price volatility in agriculture. Dostupné v AJ na: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/events/financial-instruments-reduce-impact-of-price-volatility-agriculture_en.pdf
17. Evropský účetní dvůr. *Jsou finanční nástroje úspěšným a slibným nástrojem v oblasti rozvoje venkova?* Zvláštní zpráva. Dostupné na: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR15_05/SR15_05_CS.pdf
18. Evropský parlament. Massot, A. Společná zemědělská politika po roce 2020. *Fakta a čísla o Evropské unii*, květen 2019. Dostupné na: <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/113/spolecna-zemedelska-politika-po-roce-2020>
19. FI COMPASS, dostupné na: <https://www.fi-compass.eu/esif/eafrd>
20. Hrušková, N. Agrární obchod s Ruskem: Sankce jsou i šance. *Moderní ekonomická diplomacie MZV ČR*, 9. července 2019. Dostupné na: <http://www.export.cz/nazory-a-analyzy/agrarni-obchod-s-ruskem-sankce-jsou-i-sance/>
21. Prezentace Evropské komise. *Společná zemědělská politika po roce 2020*. Dostupné na: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/szp-pro-obdobi-2021-2027/>
22. MF ČR. *Šetření prognóz makroekonomického vývoje ČR MF ČR*, květen 2019
23. MZe. *Zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky v roce 2014, 2015, 2016, 2017*. Dostupné na: <http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/vyrocní-a-hodnotící-zpravy/zpravy-o-stavu-lesa-a-lesního/>
24. MZe. *Zprávy o stavu zemědělství ČR za rok 2014, 2015, 2016*. Dostupné na: <http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/vyrocní-a-hodnotící-zpravy/zpravy-o-stavu-zemedelstvi/>
25. MMR. *Národní koncepce realizace politiky soudržnosti po roce 2020*. Dostupné na: <http://www.smocr.cz/data/fileBank/c05c459a-09f5-4855-82e6-131bfa92f181.pdf>
26. MMR. *Posouzení oblastí vhodných pro návratnou formu podpory v období 2020+*. Dostupné na: https://www.dotace.eu.cz/getmedia/61d42df0-bce6-479e-8fcb-7ea6b7b69b02/MMR_FN_po_2020_Zaverecná_zpráva_final_clean.pdf.aspx?ext=.pdf
27. Národní konvent. *Reforma Společné zemědělské politiky. Shrnutí a doporučení vyplývající z diskuse kulatého stolu Národního konventu o EU konaného dne 9. listopadu 2018*.
28. OECD. *Economic Outlook No 105 – May 2019*.
29. OECD. *Economic Outlook, Volume 2012/1, preliminary version*. Chapter 4. Medium and long-term scenarios for global growth and imbalances.
30. PGRLF. *Výroční zpráva za rok 2018*.
31. PGRLF. *Finanční nástroje PGRLF, Úvěrový proces PGRLF, Finanční nástroje – finanční instituce x banka*.
32. Prognóza zaměstnanosti v odvětví zemědělství do roku 2033, jež vznikla v rámci projektu „Společným postupem sociálních partnerů k přípravě odvětví na změny v důchodovém systému – I. Etapa“ financovaného z Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a ze státního rozpočtu ČR. Dostupné na:

https://ipodpora.odbory.info/soubory/dms/wysiwyg_uploads/509ec4a8e991e14f/uploads/Pognoza-zemedelstvi_BIDI_II.pdf

33. ÚZEI. *Přehled literatury ve vztahu k nedokonalostem finančních trhů.*
34. ÚZEI. *Zpracování podkladů pro předběžnou analýzu zavedení finančních nástrojů v sektoru zemědělství. (prosinec 2017)*
35. ÚZEI. *Zpracování podkladů pro předběžnou analýzu zavedení finančních nástrojů v sektoru zemědělství. (červen 2019)*
36. ÚZEI. *Metodická příručka pro implementaci ex-ante posouzení finančních nástrojů v zemědělství v rámci EAFRD.*
37. EIB. *EIB Group survey on investment and investment finance Country overview.*
38. EIB. *Investment report 2018/2019 – Retooling Europe's economy.*
39. MZe. *Vyjádření ministerstva financí k dotazům MMR, MZe a MPSV ve věci finančních nástrojů (červen 2019, č. j.: MF-14251/2019/1903-6).*
40. MZe. *Dopis EK k souběhu úvěru a dotace (2014).*

Seznam obrázků

OBRÁZEK 1: ZÁKLADNÍ MOŽNOSTI IMPLEMENTACE FN DLE ČL. 38 OBECNÉHO NAŘÍZENÍ (VYUŽITO PRO NÁZORNOU UKÁZKU)	11
OBRÁZEK 2: FUNGOVÁNÍ INVEST EU	13
OBRÁZEK 3: FUNGOVÁNÍ NÁSTROJE ÚVĚROVÉHO TYPU (ZDROJ: FI-COMPASS)	27
OBRÁZEK 4: FUNGOVÁNÍ NÁSTROJE GARANČNÍHO TYPU (ZDROJ: FI-COMPASS)	27
OBRÁZEK 5: NÁVRH IMPLEMENTAČNÍ STRUKTURY	28
OBRÁZEK 6: NAVRHOVANÉ ALOKACE	30
OBRÁZEK 7: STANOVENÍ ZÁKLADNÍCH KROKŮ PŘI IMPLEMENTACI FN (ZDROJ: FI-COMPASS)	40

Seznam tabulek

TABULKA 1: VÝHODY A NEVÝHODY VYUŽITÍ NADNÁRODNÍCH NÁSTROJŮ	13
TABULKA 2: SOUKROMÉ SUBJEKTY V IMPLEMENTACI DLUHOVÝCH NÁSTROJŮ	16
TABULKA 3: ZAPOJENÍ EIB DO FN	17
TABULKA 4: POSOUZENÍ MOŽNOSTI ZAPOJENÍ ČMZRB	20
TABULKA 5: POSOUZENÍ MOŽNOSTI ZAPOJENÍ PGRLF	21
TABULKA 6: HODNOCENÍ VYBRANÝCH PROJEKTOVÝCH OPERACÍ PRV 2014-2020 Z HLEDISKA VHODNOSTI VYUŽITÍ FN	23
TABULKA 7: NAVRHOVANÉ TYPY FINANČNÍHO NÁSTROJE	24
TABULKA 8: PARAMETRY NÁSTROJE	25
TABULKA 9: PŘEHLED INDIKÁTORŮ VÝSTUPŮ A VÝSLEDKŮ	29
TABULKA 10: PŘEHLED INDIKÁTORŮ NAVRŽENÝCH PRO INTERVENČNÍ FN	30
TABULKA 11: TYPY PŘÍPADŮ A MOŽNOSTI ŘEŠENÍ PRO ŽADATELE	33
TABULKA 12: MOŽNÉ NAPLNĚNÍ KOMUNIKAČNÍCH CÍLŮ	37
TABULKA 13: NÁVRH HARMONOGRAMU POSTUPNÉHO ZAVÁDĚNÍ FN	40

11. Přílohy

11.1 Shrnutí častých mýtů ohledně FN (část projektu pro MMR – NOK)

Téma finančních nástrojů je v českém prostředí obklopeno několika mýty. Většina dotazovaných podnikatelů (největší skupina konečných příjemců, na které existující FN cílí), která o finančních nástrojích již slyšela, předpokládá, že tyto nástroje mají plně nahradit dotace, díky čemuž se k této formě finanční podpory staví negativně²⁸. Po zkušenostech s dotacemi, které jsou vnímány jako administrativně velmi náročné, očekávají koneční příjemci i zde velkou administrativní zátěž a případné komplikace. Někteří oslovení se například obávají, že v projektu udělají chybu a podporu budou muset vrátet. Jiní považují výzvy za soutěžní a obávají se silné konkurence, do administrace se proto ani nepouští. Na základě těchto informací lze vyhodnotit, že většině dotazovaných dělá problém rozlišovat mezi návratnou a nevratnou formou podpory a není jim zřejmé, jak finanční nástroje fungují.

Druhou, velmi výraznou překážkou, je fakt, že velká skupina potenciálních konečných příjemců o finančních nástrojích prozatím ani neslyšela. Ačkoliv tak v jejich segmentu jsou finanční nástroje již dostupné, **využití brání neznalost**. Toto zjištění je podpořeno i výsledky realizovaného dotazníkového šetření, kdy 63 % respondentů uvedlo, že nezná žádné finanční nástroje. Z aktuálního programového období je nejznámějším programem Záruka²⁹, kterou zná pouhých 13 % respondentů. Tyto překážky lze napravit osvětovou kampaní, která však musí být segmentovaná tak, aby zasáhla konečné příjemce prostřednictvím kanálů, které využívají. Dodavatel zde například nedoporučuje velkou mediální kampaň, ale cílení na jednotlivé skupiny potenciálních konečných příjemců v daných oblastech a jejich nasměrování k hlavnímu informačnímu zdroji. Tím by dle respondentů měla být speciální webová stránka s přehledem všech dostupných finančních nástrojů (vybralo 55 % respondentů). Druhou preferovanou možností je informování prostřednictvím newsletterů státních organizací (vybralo 42 % respondentů).

Obecně, aktuální způsoby informování o dluhovém, resp. ekvitním financování se liší v závislosti na typu konečného příjemce. Např. studenti VŠ, doktorandi či výzkumní pracovníci se o typech dostupného financování dozvídají zejména na vysokých školách, resp. ve výzkumných organizacích, kterých jsou součástí. Naopak z pohledu podnikatelských subjektů je prvním zdrojem informací zpravidla jejich banka, kde v případě potřeby finance tato skupina aktivně poptává. Na základě provedených hloubkových rozhovorů považují tito příjemci za nedostatečné informace o administrativní náročnosti procesu. Vybraní jedinci se pro využití Expanze či M-záruky např. rozhodli až v případě, kdy ve svém okolí měli někoho, kdo již nástroj využil a kdo jej na základě svých zkušeností dále doporučil. Zpravidla se také nerozhodovali mezi komerčním nástrojem a nástrojem z ESIF, neboť nástroj ESIF jim doporučila na základě analýzy všech podkladů samotná komerční banka. Tento přístup finančního sektoru je logický. Banky se při vyhodnocování poptávky po financování řídí třemi ukazateli: zda bude mít potenciální žadatel zdroje na splácení, zda má pro požadovaný obnos dostatečný kolaterál a zda má pro další rozvoj vlastní zdroje (ekvita, podřízený úvěr, dotace). V případě, že je jeden z těchto ukazatelů nedostatečný nebo zcela chybí, komerční banka zpravidla vyhodnotí potenciálního

²⁸ Vyhodnoceno na základě individuálních hloubkových rozhovorů se zástupci organizací sdružujících podnikatelské subjekty, např. Svaz průmyslu a dopravy ČR, Asociace malých a středních podnikatelů a živnostníků ČR aj.

²⁹ Program Záruka 2015- 2023. Zaručovaný úvěr s délkou ručení až 6 let je určen pro malé a střední podnikatele, mohou jej využít na provozní i investiční náklady.

klienta jako příliš rizikového a financování mu neumožní. Finanční nástroje na úrovni ESIF i EU by tak na tato omezení bank měla reagovat a primárně nabízet financování těchto „příliš rizikových“ projektů.

Třetí překážkou, která optimální implementaci finančních nástrojů znemožňuje, je **existence dotací využitelných na stejné účely**. Dle dodavatele není v některých případech nutné ani žádoucí nahrazovat dotace finančními nástroji, je však potřeba je nastavit tak, aby se vzájemně doplňovaly a měly pro potenciální konečné příjemce smysl. V případě, kdy je dostupná dotační forma podpory, je pro příjemce i za cenu vyšší administrativní zátěže tato forma atraktivnější, než forma návratná. Tato překážka je stěžejní i pro správce finančních nástrojů, kteří v takovém případě nejsou s to zajistit efektivní čerpání alokace.

Čtvrtou obecnou překážkou je **neoptimální nastavení finančních nástrojů, resp. požadavky na vyřízení**. Úspěšné finanční nástroje musí být min. stejně uživatelsky přívětivé a jednoduché na vyřízení jako nástroje komerční. To platí dvojnásobně pro nástroje, které jsou komplementární k dotaci. Ve většině případů není aktuálně možné nastavit čerpání dotace a finančního nástroje v jedné operaci, uživatel je tedy vyřizuje ve dvou systémech u (obvykle) dvou odlišných subjektů, které si navzájem ne vždy předávají informace. Tímto způsobem se také zvětšuje **časová náročnost** celého procesu. Tyto překážky pro implementaci kombinace FN a dotací vnímají také řídicí orgány, gestoři příslušných oblastí a správci FN. Tento stav by se měl v dalším programovém období výrazně zjednodušit.

Poslední z obecných překážek je **částečný nezáměr konečných příjemců o dluhové financování**, resp. rizikový kapitál. V realizovaném dotazníkovém šetření uvedlo 17 % respondentů, že aktuálně nepotřebuje financování. Druhým důvodem je vnímána rizikovitost spojená s dluhovým financováním. V tomto ohledu na základě hloubkových rozhovorů s příjemci Expanze a M-Záruky vyplynulo, že se příjemci obávají zejména neschopnosti splácet, případně dalších obstrukcí svých podnikatelských aktivit, které mohou splácení ovlivnit.³⁰ Příjemci se dále obávají také narušení trhu prostřednictvím dotací získaných jejich konkurencí. V oblasti rizikového kapitálu se projevuje zejména nezkušenost konečných příjemců s touto formou financování. Dalšími překážkami je neochota majitelů firem sdílet své know-how s „cizími subjekty“ i ztráta plné kontroly nad vedením společnosti. V tomto ohledu je nedůvěra vůči státním investorům vyšší, než nedůvěra v investory soukromé.

Z pohledu stávajících řídicích orgánů a věcně příslušných gestorů vybraných oblastí patří k důvodům částečného nezáměru o dluhové, resp. ekvitní financování také **legislativní nejistota**. Kupříkladu zákon o sociálním podnikání je i po několika letech stále ve fázi přípravy. Taktéž zákon o sociálním bydlení. Dalším rizikem je samotná **životaschopnost záměru** vnímaná konečnými příjemci. Cílem finančních nástrojů je intervenovat tam, kde by klasické finanční nástroje nebyly kvůli rizikovitosti projektu konečným příjemcům dostupné. Koneční příjemci jsou však sami averzní vůči riziku spojenému s realizací těchto „rizikovějších“ projektů. Pouze část sofistikovaných příjemců je ochotná toto riziko podstoupit (typicky technologické start upy).³¹ Obvykle si však koneční příjemci možnost defaultu nepřipouští.

---

³⁰ Například respondenti uvedli neschopnost získání stavebního povolení. Tento stav trvá v ojedinělých případech i více jak 2 roky. Zjištění potvrzuje také žebříček Světové banky „Doing business 2019“, který v oblasti získání stavebního povolení řadí ČR mezi 40 nejhorších zemí na světě. Více viz http://www.worldbank.org/content/dam/doingBusiness/media/Annual-Reports/English/DB2019-report_web-version.pdf, str. 166.

³¹ Zjištění potvrzují závěry hloubkových rozhovorů s příjemci Expanze a M-Záruky, kteří označili životaschopnost záměru za nadřazenou potřebnosti projektu nebo podpoře prioritního oboru.

Z pohledu stávajících správců FN je hlavní bariérou, resp. rizikovým faktorem častá změna podmínek pro získání podpory. Např. program Expanze od svého zavedení doznal prozatím tří změn podmínek, resp. jejich zjednodušení. Právě stabilní podmínky však zvyšují pravděpodobnost zájmu konečných příjemců o finanční nástroje. Správci FN dále považují za částečně problematickou nedostatečnou strategii stávajících řídicích orgánů ohledně aktivit, které by měly být podpořeny dotačně, aktivit podpořených za pomoci finančních nástrojů resp. kombinací obou forem. Z tohoto pohledu je pro české prostředí stěžejní, aby byl na úrovni věcně příslušných gestorů i řídicích orgánů dále podporován capacity building a přenos odborných znalostí mezi jednotlivými resorty.

11.2 Samostatná příloha - Návrh Dohody o vytvoření a správě FN

Samostatná příloha výstupu fáze II.

Royal HaskoningDHV s hlavním sídlem v Amersfoortu v Holandsku je nezávislá mezinárodní projektová společnost, která poskytuje inženýrské a poradenské služby. Patří mezi deset nejlepších, nezávisle vlastněných subjektů a mezi všemi společnostmi patří mezi prvních 40. Její služby jsou zajišťovány více než 6000 zaměstnanci pracujícími na 100 pobočkách v 35 zemích světa.

Naše spolupráce

Inovace je proces spolupráce, a proto společnost Royal HaskoningDHV spolupracuje s klienty, partnery, univerzitami, vládními agenturami, nevládními institucemi a mnoha dalšími organizacemi za účelem rozvíjení a zavádění nových směrů pro lepší životní a pracovní prostředí, ať již v současnosti nebo do budoucna.

Členství v profesních organizacích

Royal HaskoningDHV je členem uznávaných inženýrských a environmentálních platforem v mnoha zemích, kde působí. Naši konzultanti, architekti a inženýři jsou členy jednotlivých profesních (oborových) organizací v různých zemích.

Integrita

Royal HaskoningDHV je první a jedinou inženýrskou společností, která již v roce 2010 získala ETHIC Intelligence anti-corruption certificate.

